Mateřská škola Prostějov, ul. Šárka 4a
796 01 Prostějov, ☎ 582 351 664, IČO 47922435

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„ČTYŘLÍSTEK“

Platnost inovovaného ŠVP: od 1. 9. 2026

Vydala: Mgr. Iveta Bittnerová, ředitelka školy

Číslo jednací: MŠ 160/2026

Motto: **„Místo, kde děti mají čas být dětmi.“**

Obsah školního vzdělávacího programu MŠ

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY 3
2. CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY 4
3. PEDAGOGICKÝ TÝM ŠKOLY 6
4. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ 7
PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY 7
SPOLUPRÁCE ŠKOLY S RODINOU 8
ORGANIZACE 8
ŽIVOTOSPRÁVA 8
VĚCNÉ PODMÍNKY 9
5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU 9
6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH 11
INTEGROVANÉ BLOKY 12
KLÍČOVÉ KOMPETENCE 39
ZÁKLADNÍ GRAMOTNOSTI 51
7. EVALUACE MATEŘSKÉ ŠKOLY……. ……...52
PŘÍLOHY ……...58

1. Identifikační údaje školy

Název ŠVP:	**Čtyřlístek**
Název školy:	**Mateřská škola Prostějov, ul. Šárka 4a**
Mateřská škola Prostějov, ul. Šárka 4a	pracoviště Šárka 4a pracoviště Dvořákova 5 pracoviště Libušinka 18 pracoviště Žešov 81
Sídlo příspěvkové organizace:	Prostějov, ul. Šárka 4348/4a, PSČ 796 01
Právní forma:	příspěvková organizace
Identifikační číslo organizace:	47922435
Web školy:	https://mssarka.cz
DS:	uc8tib9
Zřizovatel:	Statutární město Prostějov, T. G. Masaryka130/14, 796 01
Statutární zástupce školy:	**Mgr. Iveta Bittnerová (tel. 607 581 034)**
Tel. č. pracovišť:	MŠ Šárka 582 351 664 MŠ Dvořákova 582 351 130 MŠ Libušinka 582 344 835 MŠ Žešov 582 334 763
Projednáno na pedagogické radě dne:	27. 08. 2026
Účinnost od:	01. 09. 2026

2. Charakteristika školy

Účel a předmět činnosti **mateřské školy** je vymezen § 33, zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění a jeho prováděcími předpisy.

Účel a předmět činnosti **zařízení školního stravování** (školní jídelna) je vymezen § 119, zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v aktuálním znění. Mateřská škola umožňuje stravování svým zaměstnancům ve školní jídelně na ulici Libušinka 18.

Mateřská škola hospodaří s příspěvkem na provoz a údržbu přiděleným Statutárním městem Prostějovem a s příspěvkem na platy z MŠMT a Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru školství a mládeže. Ekonomickou a personální oblast si škola zabezpečuje formou smlouvy o dílo.

Počet tříd: 9
Kapacita školy: 236 dětí

- pracoviště MŠ Prostějov, ul. Šárka 4a: *25 dětí v jedné třídě a 27 dětí ve druhé třídě*
- pracoviště Dvořákova 5: *27 dětí ve dvou třídách a 24 dětí v jedné třídě*
- pracoviště Libušinka 18: *27 dětí ve třech třídách*
- pracoviště Žešov 81: *25 dětí v jedné třídě*

Zřizovatelem je udělována výjimka z nejvyššího počtu dětí ve třídě.

Pracoviště MŠ Šárka 4a, Prostějov

Mateřská škola se nachází na okraji města a byla vybudována v roce 1979 jako typizovaná jednopodlažní budova s terasovým ochozem. Vnitřní prostory jsou zařízeny v útulném a rodinném stylu, který dětem usnadňuje přirozené začlenění do prostředí mateřské školy.

V prvním podlaží se nachází jedna třída vybavená vlastní umývárnou, toaletami a šatnou pro děti. Vzhledem k absenci bezbariérového přístupu je tato třída určena především pro starší děti ve věku 5–7 let. Druhá třída je umístěna v přízemí a rovněž disponuje vlastní umývárnou, sociálním zařízením a šatnou. Díky bezbariérovému přístupu ji využívají zejména mladší děti ve věku zpravidla 2,5 – 4 let. Na tuto část budovy navazuje chodba propojující výdejnu stravy (strava je dovážena ze školní jídelny MŠ Smetanova), pomocné kabinety, spisovnu, prádelnu a kancelář ředitelky školy. Objekt je částečně podsklepený; ve sklepních prostorách se nachází kotelna a sklady pro ukládání pomůcek. Budova má rovnou střechu.

Součástí mateřské školy je také školní zahrada. Od přilehlé komunikace ji odděluje menší předzahrádka, zatímco na druhé straně navazuje rozlehlá zahrada se vzrostlými jehličnany. Zahrada je vybavena přírodními herními prvky, výukovou pergolou a tematickými koutky zaměřenými na hudební, výtvarné, pohybové i pěstitelské činnosti dětí. Veškeré zahradní vybavení a pomůcky jsou uloženy ve dvou uzamykatelných zahradních domcích.

V okolí mateřské školy se nachází několik parků, například v ulicích Jezdecká a Studentská nebo na Husově náměstí, které děti využívají k pohybovým aktivitám, hrám i poznávání

přírody. Budova školy prošla v minulosti rozsáhlou rekonstrukcí, při níž byla obnovena střecha, vyměněna oken a zrekonstruována fasáda.

.

Pracoviště MŠ Dvořákova 5, Prostějov

Mateřská škola byla postavena v roce 1970 jako jednopatrová budova umístěná v rozlehlé školní zahradě. Má tři třídy, do kterých jsou děti rozděleny podle věku. Každá třída je standardně vybavena. Jedna třída v přízemí, navazující na hlavní budovu, má bezbariérový přístup. Interiér tříd je vybaven dětským nábytkem přizpůsobeným potřebám dětí, stoly a židle odpovídají jejich výšce.

Areál školní zahrady je vybaven dřevěnými herními prvky, je obklopena vzrostlými stromy, které poskytují stín a zároveň přirozeně oddělují areál od dopravní komunikace. Zahrada je využívána po celý rok, v zimě například i k zimním sportům na zvýšeném terénu.

Budova prošla komplexní rekonstrukcí střechy, oken a fasády. Strava je do mateřské školy dovážena ze školní kuchyně MŠ Smetanova v Prostějově.

Pracoviště MŠ Libušinka 18, Prostějov

Mateřská škola se nachází uprostřed sídliště Libušinka. Byla postavena v roce 1977. Jedná se o jednopatrovou budovu obklopenou školní zahradou. Škola má tři třídy – v přízemí jsou děti ve věku od 2,5 do 4 let, v prvním patře děti od 4 do 7 let.

Ze školy je přímý vstup na školní zahradu, která prošla v roce 2015 revitalizací. Byla doplněna novými herními prvky v přírodním stylu. Vzrostlé stromy na zahradě poskytují přirozenou ochranu před slunečním zářením. Budova školy prošla také kompletní rekonstrukcí střechy, oken a fasády.

V okolí školy využíváme například botanickou zahradu, Kolářovy sady, rybník a lesopark Hloučela.

Součástí mateřské školy je také školní jídelna, se kterou úzce spolupracujeme při zajišťování školního stravování dětí i při různých aktivitách školy.

Pracoviště MŠ Žešov 81

Mateřská škola je jednotřídní a nachází se v okrajové části Prostějova. Svou polohou a charakterem okolí připomíná spíše vesnické prostředí.

Provoz školy je umístěn v budově bývalé základní školy, která byla zkolaudována v roce 1910 jako obecná škola. Později zde fungovala malotřídní škola, a to až do roku 1975. Po jejím zrušení a provedení menších stavebních úprav byl dne 12. 9. 1977 v budově zahájen provoz jednotřídní mateřské školy.

Budova mateřské školy je obklopena zahradou, která slouží k pohybovým aktivitám dětí i ke společným akcím s rodiči. Zahrada prošla revitalizací a byla doplněna herními prvky v přírodním stylu. K zalévání je využívána retenční nádrž na dešťovou vodu a v zahradním domku jsou uloženy hračky, koloběžky i zahradní nářadí. Součástí areálu je také bývalá hospodářská budova sloužící k uložení zahradního vybavení.

Jídlo je dováženo ze školní jídelny MŠ Smetanova.

3. Pedagogický tým školy

Ředitel jako lídr mateřské školy

- Má jasnou vizi a strategii rozvoje mateřské školy.
- Podporuje týmovou spolupráci směřující ke kvalitě a rozvoji mateřské školy.
- Pečuje o příznivé klima a kulturu školy.
- Podporuje respektující spolupráci a prosociální vztahy mezi všemi aktéry předškolního vzdělávání.
- Cíleně podporuje rozvoj a vytváří účinný adaptační program pro začínající učitele.
- Provádí systematické hodnocení zaměstnanců, poskytuje jim zpětnou vazbu a na jejím základě společně s nimi plánuje jejich profesní rozvoj.
- Vytváří podmínky pro samostudium a další vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Motivuje pedagogické pracovníky k sebereflexi a poskytování vzájemné zpětné vazby.
- Nastavuje otevřenou a srozumitelnou vnitřní i vnější komunikaci.
- Podněcuje vzájemné učení a sdílení zkušeností.
- Spolupracuje se zřizovatelem a dalšími partnery školy.
- Realizuje pravidelnou autoevaluační činnost zahrnující všechny stránky chodu školy.
- Výsledky autoevaluace využívá k dalšímu rozvoji mateřské školy.
- Provádí sebereflexi a na jejím základě soustavně pracuje na svém osobnostním i profesním rozvoji.

Učitel jako průvodce dětí ve vzdělávání

- Uplatňuje k dětem respektující přístup.
- Zapojuje děti do rozhodování o věcech, které se jich týkají, poskytuje příležitosti vyjádřit jejich názor.
- Vědomě pracuje se svými předsudky a zažitými stereotypy.
- Provádí pedagogické diagnostikování, při kterém průběžně sleduje, zaznamenává a vyhodnocuje individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení. Výsledky využívá pro plánování a další práci.
- Využívá formativní přístup, podporuje sebehodnocení a vrstevnické hodnocení.
- Věnuje pozornost prevenci rizikového chování.
- Provádí sebereflexi a na jejím základě soustavně pracuje na svém osobnostním i profesním rozvoji.
- Využívá vzdělávací strategie, které vedou k naplňování cílů předškolního vzdělávání.
- Aktivně se podílí na vytváření příznivého klimatu a kultury školy.
- Spolupracuje s dalšími členy týmu a sdílí s nimi své poznatky a zkušenosti.
- Svým chováním a jednáním je vzorem lidskosti.

- Domlouvá se se zákonnými zástupci na společném postupu podpory dítěte při jeho výchově, vzdělávání a plynulém přechodu do základní školy.
- Zodpovídá za plánování a realizaci vzdělávání na úrovni třídy, do plánování témat a vzdělávací nabídky zapojuje děti.
- Vnímá rozmanitost jako přirozenou podmínku vzdělávání.
- Koordinuje svoje pedagogické působení s asistentem pedagoga tak, aby mohl sám poskytovat individuální podporu.
- Umožňuje dítěti vybrat si činnost, respektuje jeho tempo, poskytuje mu dostatek času pro dokončení činnosti.

Asistent pedagoga jako partner učitele

- Je součástí týmu.
- Je oporou učitele, pracuje na základě jeho pokynů.
- Uplatňuje k dítěti respektující přístup.
- Spolupodílí se na plánování, realizaci a hodnocení vzdělávání.
- Provádí sebereflexi a na jejím základě soustavně pracuje na svém osobnostním i profesním rozvoji.
- Svým chováním a jednáním je vzorem lidskosti.
- Aktivně se podílí na vytváření příznivého klimatu a kultury školy.

Profesní rozvoj pedagogických pracovníků představuje klíčovou součást procesu celoživotního vzdělávání. Zkušený učitel průběžně reflektuje, posuzuje a hodnotí efektivitu své práce, neustále zvažuje své profesní kompetence, reaguje na požadavky měnícího se světa a potřeby společnosti z toho vyplývající. Je si vědom svých silných a slabých stránek a plánuje další možná zlepšení. Systematicky pracuje na svém osobnostním rozvoji. Profesní růst v pedagogické sféře vyžaduje osvojování si nových poznatků prostřednictvím literatury, informačních zdrojů a seminářů. Kooperativní přístup učitelů přináší prospěch dětem a zvyšuje kvalitu výuky a efektivitu práce.

4. Podmínky vzdělávání

Psychosociální podmínky

- Mateřská škola vytváří otevřené a vstřícné klima, ve kterém každé dítě zažívá úspěch, cítí se bezpečně a přijímané.
- Vztahy mezi dospělými a dětmi jsou založené na vzájemném respektu, důvěře, toleranci, ohleduplnosti a zdvořilosti, solidaritě, vzájemné pomoci a podpoře.
- Osobní svoboda dětí je vyvážená potřebou dodržovat řád a pravidla soužití.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Děti mají možnost využít klidný koutek a rozhodnout se, zda se zúčastní společných činností.
- V mateřské škole je dítěti po dohodě s učitelem umožněno mít osobní předmět pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.

Spolupráce školy s rodinou

- Zaměstnanci školy přistupují k jednotlivým rodinám s porozuměním a respektem, vytvářejí podmínky ke spolupráci, chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost informací, které jim byly svěřeny.
- Mateřská škola ve spolupráci s rodinou vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Mateřská škola umožňuje zákonným zástupcům podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se vzdělávání i různých programů.
- Mateřská škola nastavuje systém předávání informací o pokrocích v učení, vývoji a další podpoře rozvoje dítěte.
- Mateřská škola podporuje informovanost zákonných zástupců o podmínkách plynulého přechodu dítěte z mateřské do základní školy.
- Mateřská škola informuje zákonné zástupce o možnostech spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

Organizace

- Mateřská škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí. K výkonu dohledu patří i pravidelná kontrola vybavení, nastavení pravidel pro vstup třetích osob a přijímání dalších opatření. Konkrétní podmínky nastavuje ve školním řádu.
- Mateřská škola zajišťuje pravidelný denní režim a řád, který je současně natolik flexibilní, aby umožňoval přizpůsobit průběh dne aktuální situaci.
- Součástí denního režimu je prostor pro odpočinek dětí po obědě.
- Vzdělávací činnosti dětí se realizují ve vnitřním i venkovním prostředí.
- Hra, spontánní a nepřímo řízené činnosti převažují nad činnostmi řízenými.
- Mateřská škola poskytuje podpůrná opatření dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem nadaným. Spolupracuje s odborníky školských poradenských zařízení.
- Dětem-cizincům v povinném předškolním vzdělávání je podle příslušného právního předpisu poskytována jazyková podpora. Bezplatná jazyková příprava v rozsahu jedné hodiny týdně je rozdělená do dvou až tří bloků.
- Překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě je zajištěno minimálně v rozsahu 2,5 hodiny denně. Škola je povinna upravit dobu přímé pedagogické činnosti asistentů pedagoga, případně dalších pedagogických pracovníků tak, aby nedošlo k porušení ustanovení o nejvyšším přípustném počtu pedagogických pracovníků ve třídě.
- Spojování tříd je maximálně omezeno.

Životospráva

- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity a odpočinku každého dítěte.
- Dětem je nabízena pestrá a vyvážená strava. Stravování probíhá s respektem k dítěti.
- Mateřská škola vytváří podmínky pro samostatnost dítěte při stolování. Je podporována kultura stolování.
- Mateřská škola zajišťuje po celý den pitný režim.
- Mateřská škola zajišťuje každodenně dostatek volného pohybu ve třídě i venku.

Věcné podmínky

- Vnitřní prostředí a zahrada mateřské školy jsou logicky strukturované, umožňují rozmanité typy činností dětí.
- Hračky, pomůcky a materiály odpovídají potřebám dětí, jsou dětem dostupné a přehledně uspořádané. Jsou stanovena pravidla pro jejich používání.
- Hračky, pomůcky a materiály podporují naplňování cílů vzdělávání, jsou průběžně doplňovány, obměňovány a účelně využívány.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Vize školního vzdělávacího programu

Naše mateřská škola vystupuje jako jeden celek tvořený čtyřmi vzájemně propojenými pracovišti – MŠ Šárka, MŠ Dvořákova, MŠ Libušinka a MŠ Žešov. Každé z nich je jedinečným „lístkem Čtyřlístku“, který společně vytváří pevný a smysluplný celek založený na jednotné výchovně-vzdělávací koncepci.
Naším dlouhodobým cílem je podporovat harmonický rozvoj každého dítěte tak, aby na konci předškolního vzdělávání odcházelo jako sebevědomá, jedinečná a přiměřeně samostatná osobnost. Usilujeme o to, aby děti byly vybaveny schopnostmi, dovednostmi a postoji, které jim umožní aktivně, s radostí a osobním uspokojením zvládat běžné životní situace současnosti i výzvy, jež je čekají v budoucím vzdělávání a životě.

Cíle školního vzdělávacího programu jsou rovněž čtyři:

1. Podpora celkového rozvoje dítěte
Školní vzdělávací program doplňuje **rodinnou výchovu** a vytváří bezpečné, podnětné a přátelské prostředí, ve kterém se dítě cítí jistě a spokojeně. Respektuje jedinečnost každého dítěte a podporuje jeho osobnostní rozvoj podle **individuálních potřeb**.

2. Vytváření základů pro další vzdělávání a celoživotní učení
Školní vzdělávací program rozvíjí schopnosti a dovednosti každého dítěte s ohledem na jeho možnosti a tempo. Neusiluje o vyrovnávání rozdílů mezi dětmi, ale o zajištění **rovných vzdělávacích příležitostí** pro všechny.

3. Podpora inkluze a respektu k odlišnostem
Školní vzdělávací program je otevřený všem dětem bez rozdílu a podporuje vzájemný respekt, toleranci a porozumění. Odlišnosti jsou vnímány jako přirozené a obohacující a každé dítě má právo být přijato a začleněno.

4. Environmentální výchova a vztah k přírodě
Školní vzdělávací program vede děti k pozitivnímu vztahu k přírodě, k ochraně životního prostředí a k odpovědnému chování vůči světu kolem sebe. Podporuje poznávání přírody, šetrné zacházení se zdroji a rozvoj environmentálního uvědomění přiměřeného věku dětí prostřednictvím programu „Krůček do přírody“.

Vzdělávací strategie

K dosažení cílů předškolního vzdělávaní jsou využívány vzdělávací strategie, které v plné míře respektuji vývojová specifika a způsoby učení děti předškolního věku, jejich individuální dispozice, potřeby a zájmy. Při vzdělávání děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti nadaných učitel zahrnuje do volby vzdělávacích strategií přizpůsobených jejich individuálním potřebám současně i podpůrná opatření, která umožňuji plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte. Východisky k volbě vzdělávacích strategií jsou *konstruktivismus,* vycházející z konstruování poznatků na základě vlastních zkušeností a informace o osobnosti dítěte získané prostřednictvím metod *pedagogického diagnostikování*. Při volbě vzdělávacích strategií je důležité respektovat poznatky o způsobech učení dítěte předškolního věku (spontánní učení a hra, nepřímo řízené a řízené činnosti)
Vzdělávací činnosti je vhodné realizovat prostřednictvím prožitkového, kooperativního, situačního a sociálního učeni.

Prožitkové učení je založené na přímých prožitcích dítěte, na učení se v autentických situacích nebo situacích blízkých reálnému životu. Podporuje zvídavost dítěte, jeho aktivitu a potřebu objevovat.

Kooperativní učení, založené na spolupráci dětí, ponechává dostatek prostoru pro vyjádření sebe sama, umožňuje dětem rozvíjet se v souladu s jejich dispozicemi.

Situační učení staví na využití situaci, které se kolem nás v reálném životě dějí. Pomáhá dítěti lépe porozumět světu a děni v něm.

Sociální učení je hlavním nástrojem socializace, při kterém si děti osvojuji komplexní způsoby chování a jednání, a to všemi třemi základními formami: sociálním posilováním, nápodobou a identifikací.

V předškolním vzdělávaní jsou uplatňovány všechny základní organizační formy: **skupinová, individuální a hromadná**. Zařazování skupinové formy vzdělávání založené na kooperativním učení představuje důležitou vzdělávací strategii předškolního vzdělávání.

Pedagogického diagnostikování

Pedagogické diagnostikování v naší mateřské škole je chápáno jako systematický a dlouhodobý proces pozorování a vyhodnocování vývoje dítěte. Probíhá přirozeně v průběhu každodenních činností a her, bez zbytečného zatěžování dítěte, s respektem k jeho individualitě, tempu a možnostem.
Cílem pedagogické diagnostiky je získat ucelený obraz o úrovni vývoje dítěte, jeho schopnostech, dovednostech, potřebách, zájmech a případných obtížích. Zjištěné informace slouží jako podklad pro individuální plánování vzdělávací nabídky, diferenciaci činností a cílenou podporu dítěte v jeho dalším rozvoji.
Pedagogové využívají různé diagnostické metody a nástroje, zejména:

- cílené i průběžné pozorování dítěte,
- pedagogické diagnostické nástroje (Klokánkův kufr, ISOPHY, Diagnostiku dítěte předškolního věku - J. Bednářová),
- analýzu dětských prací a výstupů,
- diagnostické portfolio dítěte, které dokumentuje jeho pokroky v čase.

Získané poznatky jsou dvakrát ročně zaznamenávány do záznamových archů v rámci systému Správa MŠ. Tyto záznamy slouží pedagogům k vyhodnocení individuálního rozvoje dítěte, k plánování dalších vzdělávacích kroků a také jako podklad pro komunikaci se zákonnými zástupci.
Obsahem pedagogické diagnostiky je vstupní záznam (dotazník dítěte), kresba postavy, fotografie, PL zaměřené na jednotlivé oblasti školní zralosti, záznamy z pozorování. Pedagogická diagnostika v naší mateřské škole je vnímána jako podpůrný nástroj, který napomáhá vytvářet podnětné, bezpečné a respektující vzdělávací prostředí odpovídající potřebám každého dítěte.

Individualizace vzdělávání dětí na základě jejich potřeb, možností a zájmů

Zajištění individualizace vzdělávání v mateřské škole vychází z respektování individuálních potřeb, možností, tempa a zájmů každého dítěte. Individualizace je podporována především vhodnou organizací činností, rolí učitele a pestrou nabídkou vzdělávacích situací.

Činnosti v mateřské škole dělíme na:
Spontánní činnosti a hru, která vychází z potřeb dítěte, jeho vnitřních motivů a zájmů. Dítě si samo vybírá záměr, hru/pomůcku i partnera ke hře. Učitel do hry nevstupuje, vystupuje především jako pozorovatel, díky čemuž může lépe poznat individuální potřeby, zájmy a úroveň rozvoje jednotlivých dětí.

Nepřímo řízené činnosti naplánuje učitel k tématu například na podněty dětí ze společného plánování, děti si z nich vybírají podle zájmu. Mají již stanovené OVU. Jsou připraveny tak, aby děti pracovaly samostatně (bez vedení učitele), kooperovaly, volily vlastní postup a způsoby řešení. Tím je podporována jejich samostatnost, zodpovědnost za vlastní učení a respektování individuálních rozdílů mezi dětmi.

Řízené činnosti jsou vedené učitelem, vztahují se k tématu, směřují k naplňování OVU. Jsou to např. komunitní kruh, reflexní kruh, pohybové chvilky, demonstrace činnosti apod.)

Podíl spontánních činností a hry a nepřímo řízených činností převažuje nad činnostmi řízenými, což umožňuje dětem větší míru autonomie, přirozené motivace k učení a rozvoj vlastních zájmů. Řízené činnosti jsou zařazovány cíleně a v přiměřeném rozsahu tak, aby doplňovaly ostatní formy učení a podporovaly individuální rozvoj každého dítěte.

6. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je uskutečňován prostřednictvím čtyř flexibilně uspořádaných integrovaných bloků, které vzájemně propojují všechny vzdělávací oblasti. Každá z těchto oblastí zahrnuje očekávané výsledky učení stanovené pro období ukončení předškolního vzdělávání. Tyto výsledky vymezují, co pedagog průběžně sleduje, podporuje u dítěte a k jakým vzdělávacím cílům jeho působení směřuje. Témata integrovaných bloků vycházejí z každodenního života, zkušeností a zájmů dětí a vytvářejí podnětné příležitosti pro jejich

všestranný rozvoj. Množství témat je pouze nabídkou, která nebrání učitelkám ve výběru dalších, neboť se jedná o obsah vztahující se k daným vzdělávacím záměrům.

Učitelky jednotlivá témata dále rozpracovávají do minimálně čtrnáctidenního časového období, a to pro konkrétní třídu, s ohledem na věkové složení dětí, jejich individuální možnosti, zájmy a vzdělávací potřeby. Na plánování se učitelky podílejí společně (nejlépe prostřednictvím myšlenkové mapy) nebo jedna na druhou navazuje, nebojí se plánovat společně s dětmi a plán průběžně doplňovat.

Ukončené téma a realizované časové období (čtvrtletně) písemně společně na třídě hodnotí.

IB I. „Kam patřím“

Záměr:

- Rozvoj psychické zdatnosti a odolnosti, duševní pohody a důvěry ve vlastní schopnosti a dovednosti, které povedou k posílení, sebepojetí a seberealizace dítěte.
- Vytváření a osvojování si pravidel vzájemného a společenského soužití, podpora prosociálního chování a samostatnosti.
- Prostřednictvím hry rozvíjet vzájemnou komunikaci s úctou a respektem k okolí, formovat vztahy a navazovat první přátelství mezi dětmi.

Možná témata:

Ahoj školko,… (adaptace na mateřskou školu, vytváření pravidel, navázání prvních přátelství, modely prosociálního chování).

Každý je doma tam, kdy bydlí (já a moje rodina, sounáležitost, pomoc, radosti, strasti, vztahy a vazby v rodině, orientace v blízkém prostředí).

Kamarádi z velké dálky (multikulturní výchova, práce s komunikativními prostředky, cizími jazyky, sledování rozmanitostí ve společnosti).

Ten dělá to a ten zas tohle (práce člověka, její význam, výsledky, prospěšnost pro člověka, úsilí, snaha).

Těšíme se do školy (příprava k zápisu, co já všechno d..ovedu - samostatnost, sebeobsluha, řešení problémových situacích).

Vzdělávací oblasti

1. Dítě a jeho tělo (OVU)

DJT-TSB-000-PV1-004
Naplňuje své biologické potřeby.

- *Vedeme děti k uvědomění si jejich biologických potřeb.*

- *Vytváříme podmínky pro vyjádření pocitů a biologických potřeb dětí (hlad, žízeň, chlad, horko).*
- *Podporujeme děti, aby vhodnou formou vzhledem k situaci sdělovaly své biologické potřeby bez obav a studu.*
- *Prostřednictvím běžných situací i formou námětových her podporujeme toleranci dětí k projevům biologických potřeb ostatních (únava mladších dětí ve skupině).*

DJT-PHJ-000-PV1-004
Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.

- *Zapojujeme děti do běžných každodenních činností, podporujeme je v jejich samostatnosti (šroubování, zapínání zipů a knoflíků, stříhání, krájení).*
- *Přizpůsobujeme volbu pomůcek a materiálů úrovni jemné motoriky každého konkrétního dítěte.*
- *Prostřednictvím pestré nabídky činností podporujeme zdokonalování jemné motoriky i tvořivost, představivost a spolupráci dětí (muchlání, navlékání, lepení, stavění ze stavebnic, vyšívání).*
- *Formou hry a situačního učení zvyšujeme u dětí pohyblivost rtů a jazyka i uvolnění ramen, krku a čelistí (foukání, kloktání, olizování, prskání).*
- *Rozvíjíme motoriku mluvidel pěveckými činnostmi, podporujeme tak i správné dýchání do břicha a hrudníku.*

DJT-PHJ-000-PV1-005
Zvládá základy grafomotoriky.

- *Zařazujeme manipulativní činnosti s různými materiály (mačkání a trhání papíru, válení a koulení plastelíny, keramické hlíny, hnětení těsta).*
- *Podporujeme děti v činnostech, při kterých zpřesňují jemnou motoriku a spontánně uvolňují rameno, loket a zápěstí (přenášení materiálů špetkovým úchopem, manipulace s pinzetami a kolíčky na prádlo, kresba na velkou plochu, kresba ve stoje a v kleče, kresba prstem do písku, mouky, sněhu).*
- *Pro grafické vyjádření nabízíme dětem i netradiční pomůcky (klacíky, molitanové houbičky, barva nanesená na kolech autíčka, na provázku).*
- *Zařazujeme psychomotorická cvičení, která napomáhají k rozvoji grafomotorických dovedností.*
- *Dbáme na správné sezení, úchop náčiní a správné dýchání.*

DJT-PZI-000-PV1-001
Zvládá sebeobsluhu.

- *Využíváme situačního učení, nabízíme dětem dostatek prostoru pro sebeobsluhu.*
- *Podporujeme sebeobsluhu dětí zejména v oblastech hygieny, oblékání, stravování a stolování (smrkání, obouvání, nalévání).*
- *Umožňujeme dětem starat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky (ustlání postele, vymytí barvy ze štětců).*
- *Nabízíme příležitosti k vrstevnickému učení, a tím podporujeme spolupráci a vzájemnou pomoc dětí (zavazování tkaniček, pletení copánků).*

DJT-PZI-000-PV1-003

Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.

- *Jsme příkladem v řešení běžných denních situací (utírání rozlitého čaje, úklid svého stolu).*
- *Děti se podílejí na přípravě některých jídel (mazání, krájení, strouhání) a samostatně se stravují (dbáme na správný úchop lžíce, vidličky a nože).*
- *Děti si připravují místo ke stolování (prostřou si, nalijí si nápoj, skládají ubrousky, přinesou si židli).*
- *Děti se samostatně starají o čistotu svého zevnějšku (převléknou si polité tričko, zašpiněné kalhoty, očistí si boty).*
- *Děti využívají úklidové pomůcky a samostatně pečují o pořádek (zametou drobky, uklidí hračky).*

2. Dítě a jeho psychika (OVU)

DJP-SAE-000-PV1-001
Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.

- *Sledujeme, jak dítě zvládá odloučení od rodičů v průběhu docházky do mateřské školy. Průběh osamostatňování zaznamenáváme jako součást dokumentace dítěte.*
- *Nabízíme činnosti podporující aktivní roli dítěte ve dvojici, malé či větší skupině, ve třídě, kdy dítě samo přebírá určitou roli v kooperativní hře, ve skupinové činnosti; reaguje na otevřenou nabídku realizovat konkrétní činnost či úkol.*
- *Cíleně nabízíme dítěti možnost předat vzkaz, předmět, informaci jiné skupině dětí ve třídě, učiteli ze sousední třídy, nebo nepedagogickému personálu a sledujeme, jak dítě činnost zvládne.*
- *Nabízíme dopolední či celodenní akce a výlety mimo areál školy a umožňujeme tak dětem se osamostatňovat a aktivně vstupovat do dětského společenství.*
- *Vícedenní akce umožňuje dětem získat zkušenost s osamostatněním se od rodiny a zvládnout delší odloučení.*

DJP-SAE-000-PV1-003
Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.

- *Seznamujeme děti s různou úrovní důvěrnosti vztahů s ostatními a odlišnostmi emočního chování v kontaktu s různě blízkými lidmi.*
- *Analyzujeme způsoby, jak jiné osoby jednaly v konkrétních situacích a jaké by byly další vhodné možnosti zpracování konkrétní emoce.*
- *Vytváříme situace, v nichž se děti mohou učit reagovat za rozmanitých okolností. Využíváme dramatizaci příběhů, v nichž postavy prožívají určité emoce jako následek jednání druhých. Hledáme různé varianty řešení situací.*
- *Děti přivádíme k uvědomění, že emoce mají různou intenzitu, kterou je nutné volit v návaznosti na konkrétní sociální situaci.*
- *Ve spolupráci s rodinou zajišťujeme dětem prostředí, které není přehlcené podněty, aby nedocházelo k přetížení jejich emocionálního prožívání.*

DJP-SAE-000-PV1-004
Navazuje a rozvíjí citové vazby.

- *Připravujeme situace, kdy dítě vstoupí přirozeně do nových kontaktů s dětmi. Vytváříme příležitost k interakci dětí, které spolu běžně nemají bližší kontakt.*
- *Umožníme kontakt dětem z různých skupin v době volné hry otevřením tříd ve stejném patře, speciálními programy pro blízké třídy, cíleným setkáváním v prostoru zahrady.*
- *Vědomě pracujeme s programem dětí věkově homogenních a heterogenních tříd tak, abychom využili přínosy a také kompenzovali rizika obou uspořádání.*
- *Iniciujeme kontakt s dalšími generacemi a skupinami osob.*
- *Nabízíme činnosti a provázíme dítě situacemi, kde se může samo zachovat empaticky.*

DJP-SAE-000-PV1-006
Vyrovná se s neúspěchem.

- *Reflektujeme příklady, jak se jiné osoby vyrovnávaly se zkušeností neúspěchu. Hovoříme o tom, jaké jsou vhodné možnosti řešení situace. Využíváme příběhy, literaturu pro děti, obrazový a filmový didaktický materiál a dramatizaci.*
- *Pracujeme se situacemi neúspěchu jednotlivců i skupiny. Reflektujeme je jako součást procesu učení. Podporujeme a oceňujeme, pokud děti vstoupí opětovně do činnosti, překonávají překážky, hledají jiná a nová řešení.*
- *Hledáme společná řešení pro příkladové situace. Společně s dětmi sdílíme jejich zkušenosti z rozmanitých situací učení, při nichž se vyrovnaly s neúspěchem.*
- *Podporujeme odolnost dětí v různých životních situacích oceňováním adekvátních přístupů a strategií při řešení neúspěchu.*

DJP-MOP-000-PV1-006
Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání

- *Nejprve se dítě učí splnit jednu podmínku, a to i ve svém jednání (před obědem si umyje ruce).*
- *Postupně pracujeme s více podmínkami (vezmi si na stolečku červený hrneček). Zařazujeme záměrně i podmínky negativní (vezmi si na stolečku hrneček, který není červený).*
- *Uklízíme hračky do přihrádek podle podmínek, které můžeme stanovit společně s dětmi nebo připravit schéma jako předlohu.*
- *Využíváme herních situací, kdy jsou podmínky zaznamenány symbolickým jazykem. Nabízíme didaktické pomůcky a hračky, které pracují s mřížkou, tabulkou, schématy a podmínkami.*

DJP-JAR-000-PV1-003
Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.

- *Vedeme děti k aktivnímu užívání všech slovních druhů ve správném tvaru, čase, slovosledu a významu.*
- *Poskytujeme dětem správný mluvní vzor.*
- *Povzbuzujeme děti k navazování řečových kontaktů a rozhovorů, k formulování otázek, námětů, názorů a vyjadřování smysluplných odpovědí.*
- *Podporujeme děti ve vyjadřování ve vhodně zformulovaných větách a souvětích.*

DJP-JAR-000-PV1-009
Formuluje instrukce a předá je ostatním.

- *Volíme jednoduché a krátké instrukce, které děti mají předat druhým.*
- *Vytváříme příležitosti a zařazujeme činnosti, kdy dítě může vymyslet a předávat instrukce vrstevníkům.*
- *Připravíme obrázky, schémata a symboly, ze kterých děti skládají instrukce pro druhé.*

DJP-PMP-000-PV1-003
Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění

- *V průběhu spontánních činností a v běžných situacích využíváme situace pro určení množství.*
- *Využíváme běžné situace pro podporu ukotvení vazby „kolik-tolik".*
- *Hrajeme hry, ve kterých podporujeme určování počtu kroků a zvukových signálů.*
- *Hrajeme deskové hry s hrací kostkou, vytváříme hrací plánky společně s dětmi.*

3. Dítě, ten druhý a společnost (OVU)

DDS-ASO-000-PV1-001
Poradí si v nové situaci.

- *Pozorujeme a dokumentujeme chování a jednání dítěte v průběhu adaptace. Průběžně ho podporujeme v dílčích krocích. Cíleně zaznamenáváme první dny dítěte v mateřské škole a společně vytváříme například knihu „Můj první týden v mateřské škole" či jiný výstup dokumentace do portfolia.*
- *Pozorujeme, jak dítě přistupuje k novým situacím v životě (poznávací, pohybové, umělecké, sociální a další; např. nový druh činnosti v MŠ, nové materiály, hry, chutě, životní situace jako narození sourozence, přechod do nové třídy, vstup do role školáka).*
- *Dokumentujeme a vyhodnocujeme strategie dítěte při setkání s novými situacemi.*
- *Cíleně podporujeme dítě ve zvládání nových situací, diskutujeme s ním a reflektujeme je. Podporujeme jeho připravenost příště reagovat na základě stávající zkušenosti.*

DDS-ASO-000-PV1-002
Začlení se do skupiny.

- *Nabízíme činnosti a hry, v nichž se děti učí být k sobě otevření, respektující a přijímající.*
- *Hovoříme s dětmi o pravidlech ve společenství třídy a mateřské školy. Společně reflektujeme jejich přínos pro náš společný život.*
- *Nabízíme různé činnosti, které umožní porozumět právům a povinnostem členů společenství třídy, mateřské školy i společnosti.*
- *Vedeme děti k pochopení významu přijetí druhého, akceptace názoru, potřeb či postupu jiných dětí a dospělých.*

DDS-ASO-000-PV1-003
Přijímá různé sociální role.

- *Iniciujeme diskuse s dětmi, ve kterých hovoříme o různých typech situací a sociálních rolí.*
- *Nabízíme činnosti, v nichž si může dítě vyzkoušet různé sociální role, a tak mu umožňujeme se připravit na situace z běžného života.*

- *Využíváme dramatizace a prožitkového učení pro získání zkušeností dítěte s autoritami a jejich významem.*
- *Hovoříme o rozmanitých variantách sociálních rolí ve společnosti a hledání naší odpovědnosti k sobě navzájem.*

DDS-ASO-000-PV1-004
Ovlivňuje směřování společné činnosti.

- *Nabízíme prosociální činnosti, v nichž se děti učí společně realizovat aktivitu a samostatně upravovat její směřování i průběh.*
- *Vytváříme příležitosti pro aktivní zapojení dětí do plánování programu třídy (hlasování, formulace preferencí dětí k programu, volba tématu pro komunitní odpoledne s rodiči, vybírání pohybových her, volba materiálů).*
- *Vedeme děti k převzetí odpovědnosti za rozhodnutí a realizaci dohodnutých činností.*

DDS-ASO-000-PV1-005
Navazuje a udržuje dětská přátelství.

- *Reflektujeme s dětmi různé podoby kamarádství, přátelství a soudržnosti a vzájemné pomoci lidí.*
- *Na příbězích s dětmi vyvozujeme charakteristiky různých podob vztahů ve společnosti. Využíváme příběhy s dětskými hrdiny, bajky, vhodnou filmovou tvorbu pro děti, divadlo.*
- *V návaznosti na fiktivní příběhy můžeme podporovat vztahy dětí ve třídě i jejich vztahy s vrstevníky v rodině i v blízkém okolí.*
- *Nabízíme prosociální činnosti vedoucí k prevenci rizikových vztahů s vrstevníky.*

DDS-ZEH-000-PV1-001
Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.

- *Pokud je to možné, vzniklou situaci využijeme pro diskusi a reflexi chování dětí a dospělých s daném momentu. Není-li to možné, zaznamenáme situaci např. na fotografii či krátké video a vracíme se k ní s dětmi při vhodné chvíli.*
- *Vytváříme příležitosti pro to, aby si děti mohly osvojit vhodné komunikační prostředky a rozuměly tomu, že jazyk využíváme různě, podle toho, v jaké sociální roli se nachází mluvčí ve vztahu k posluchači.*
- *Navštěvujeme různá místa a prostředí, která vyžadují specifické chování.*
- *Podporujeme činnosti, v nichž si mohou děti vyzkoušet různé typy rolí a s tím spojené vzorce chování.*

DDS-ZEH-000-PV1-002
Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.

- *Při kontaktu s hračkami, pomůckami a věcmi ve třídě učitel šetrné zacházení demonstruje svým osobním příkladem.*
- *Při každodenním pobytu ve třídě posilujeme a pozitivně komentujeme správné zacházení s hračkami, pomůckami a věcmi.*
- *V případech, kdy je to možné, ukazujeme dětem, že lze věci opravit, renovovat a znovu používat.*

- *Pomůcky či hračky s dětmi společně vyrábíme, umožníme tak porozumět úsilí, které stojí za vznikem věcí.*

DDS-ZEH-000-PV1-003
Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.

- *Diskutujeme s jednotlivci i skupinou dětí jejich potřeby a způsoby naplnění.*
- *Pravidla ve třídě formulujeme spolu s dětmi v návaznosti na aktuálně vzniklé situace, společně vytváříme vizualizaci a vyvěsíme ji na viditelném místě.*
- *Učíme děti pracovat s pravidly. Pozorujeme, zda si děti pravidla zvnitřnily a hovoříme s dětmi o tom, jak se nám daří se podle pravidel řídit, co potřebujeme upravit a co už jsme zvládli.*
- *Podporujeme děti v uvědomění významu pravidel pro harmonické soužití v třídě, ale také v přesahu na pravidla soužití ve společnosti.*

DDS-ZEH-000-PV1-004
Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.

- *Pravidla formulujeme v podobě popisu očekávaného chování dětí.*
- *Pravidla je vhodné společně s dětmi graficky zpracovat tak, aby jim děti rozuměly.*
- *Každý školní rok vytváříme s dětmi pravidla znovu, postupně podle potřeby a tak, aby byla srozumitelná všem. V průběhu roku existující pravidla s dětmi revidujeme.*
- *V případě porušování pravidel hledáme spolu s dětmi příčiny jejich nedodržování a diskutujeme s nimi o následcích.*

DDS-ZEH-000-PV1-005
Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.

- *Využíváme přirozeně vzniklé situace a iniciujeme momenty, ve kterých s dětmi diskutujeme o různých pohledech a variantách řešení.*
- *Vedeme děti k porozumění, že vždy existuje řada možností, z nichž vybíráme podle situace, názorů a potřeb všech zúčastněných.*
- *Vedeme děti k uvědomění, že dělat kompromis je užitečné. Je cestou k naplňování cílů a potřeb společenství i jednotlivců. Názor každého je důležitý bez rozdílu jeho pozice ve skupině, znevýhodnění nebo naopak jeho výsadního postavení.*

DDS-SLK-000-PV1-001
Pojmenuje místo a zemi, ve které žije.

- *Objevujeme s dětmi okolí mateřské školy a pojmenováváme místa, kde se nacházíme, co vidíme v okolí.*
- *Pokud se přirozeně setkáme s mapami či orientačními tabulemi, využíváme je pro rozvoj představ dětí o jejich okolí a orientaci v něm. Využíváme vlastní mapy, plány a schémata krajiny při plánování a realizaci činností. Motivujeme děti k tvorbě vlastních map.*
- *Pozorujeme a dokumentujeme změny v našem regionu a místě.*
- *Navštěvujeme kulturní, přírodní i technické památky v okolí.*
- *Rozvíjíme povědomí dětí o České republice, státních symbolech a historii naší země.*

DDS-SLK-000-PV1-003
Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.

- *Všímáme si rozmanitostí, mluvíme s dětmi o jedinečnosti každého z nás.*
- *Využíváme knihy, pohádky a příběhy a vedeme děti k porovnávání s jejich osobní zkušeností.*
- *Mateřská škola se může zapojit do meziregionální i mezinárodní spolupráce škol. Tím dává dětem příležitost přímého kontaktu s jinými přístupy a zvyky, podněcuje k hledání společného i uvědomění si odlišností.*
- *Objevujeme spolu s dětmi naši rozmanitost, rozmanitost lidí ve společnosti v širším kontextu. Využíváme prožitkové a situační učení, spolupracujeme s rodinami dětí.*

4. Dítě a svět (OVU)

DAS-ZPO-000-PV1-002
Udržuje pořádek v blízkém prostředí.

- *Ukazujeme dětem vlastním příkladem, jak aktivně přistupovat k udržování pořádku a k péči o blízké prostředí.*
- *Při používání a pojmenovávání pomůcek i nářadí využíváme zkušenosti dětí.*
- *Diskutujeme s dětmi o tom, co nám udržování pořádku přináší.*
- *Při pobytu venku dbáme na pořádek, všímáme si případného nepořádku a reagujeme na něj. Používáme ochranné prostředky.*
- *Pořádáme akce pro děti a rodiče, zapojujeme je do péče o pořádek v blízkém okolí.*

IB II. „Cesta ke zdraví“

Záměr:

- Rozvoj povědomí o lidském těle, jeho funkcích a potřebách. Vytváření pozitivního vztahu k vlastnímu tělu a respektu k odlišnostem.
- Osvojování základních hygienických návyků a péče o zdraví.
- Učení se významu pohybu, odpočinku a správné výživy.
- Seznamování se se zásadami bezpečného chování a primární prevence úrazů a rizikového chování. Podpora pocitu bezpečí, sebedůvěry a osobní odpovědnosti za své zdraví.

Možná témata:

Sportem ku zdraví (sezónní sporty, rozvoj základních pohybových dovedností, pohyb v různém prostředí a terénu, koordinace pohybů těla, ruky a oka, vnímání účinků pohybu a sportu na zdraví, používání ochranných pomůcek a prevence úrazů).

Doktora se nebojíme (co zdraví prospívá a co mu škodí, hygienické návyky; zdravá výživa – pitný režim, vitamíny, potravinová pyramida; dostatek pohybu).

Svět pocitů a smyslů (rozlišování pomocí všech smyslů; pobyt v přírodě, chráníme své smysly, nabývání socioemočních dovedností; znalost symbolů, piktogramů, znaků – FOHO).

Bezpečně v každodenních situacích (ochrana zdraví, prevence rizikového chování a závislostí, rozpoznávání nebezpečných situací, vztah příčina – důsledek chování, bezpečné chování při setkání s cizími lidmi, dodržování pokynů dospělých, bezpečnost v dopravě, při pohybu v dopravních prostředcích i při kontaktu se zvířaty a rostlinami).

Jak funguje moje tělo (orientace v tělesném schématu, pojmenování částí těla, jejich funkcí a vlastností, správné držení těla, uvědomování si vlastního těla prostřednictvím smyslového vnímání).

Vzdělávací oblasti

1. Dítě a jeho tělo (OVU)

DJT-TSB-000-PV1-001
Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce.

- *Rozšiřujeme postupně slovní zásobu dětí při pojmenovávání částí těla a vnitřních orgánů*
- *Posuzujeme vzájemné vztahy mezi částmi vlastního těla dítěte (na hlavě máme uši, ….)*
- *Při pohybových hrách a cvičeních podporujeme orientaci v tělesném schématu dítěte, vyzýváme k popisu i ke konkrétnímu označení (pravou rukou si chytni levé koleno; zavři oči a ukazováčkem se dotkni nosu; postav se na jednu nohu a řekni, na které stojíš).*
- *Využíváme písně a říkadla, skládačky a encyklopedie pro podporu znalostí o lidském těle.*
- *Nabízíme činnosti, které vedou k poznatkům o narození, růstu těla, jeho fungování a základních proměnách (zaznamenáváme výšku dětí a porovnáváme ji s minulým obdobím).*

DJT-TSB-000-PV1-002
Zachovává správné držení těla.

- *Sledujeme držení těla dětí, podporujeme je ve správných pohybových návycích (při statických polohách jako stání, sezení a ležení i při dynamickém pohybu).*
- *Prostřednictvím přirozeného pohybu a vyrovnávacích, posilovacích i protahovacích cvičení u dětí pozitivně ovlivňujeme svalovou souhru a spolupráci, zdokonalujeme ovládání jejich pohybového aparátu.*
- *Nabízíme pohybové hry a činnosti, které vedou k vyrovnávání svalových dysbalancí (zkrácené a ochablé svaly).*
- *Při záměrných pohybových činnostech dbáme na zachovávání správné výchozí polohy i poloh v průběhu cviku.*
- *Ve spolupráci s rodiči řešíme případné vznikající nedostatky v držení těla dětí.*

DJT-PHJ-000-PV1-001
Zvládá základní pohybové dovednosti.

- *Podporujeme děti v přirozeném pohybu především při pobytu venku.*
- *Nabízíme pohybové činnosti rozvíjející nelokomoční, lokomoční a manipulativní dovednosti (chůze, běh, skákání, lezení, plazení, šplhání, házení, chytání, kopání, cvrnkání).*
- *Prostřednictvím her a cvičení umožňujeme dětem zaujímat různé polohy a tvořivě je měnit. Zařazujeme také hry rozvíjející rovnovážné polohy.*
- *Podporujeme děti v kooperativních pohybových činnostech.*

- *Volíme různorodé aktivity, aby byla zachována všestrannost a komplexnost pohybu dětí, minimalizujeme tak brzké jednostranné sportovní zatížení.*
- *Vytváříme příležitosti k postupnému ovládání sportovních dovedností (základy sportovních her, atletiky, gymnastiky).*
- *Nabízíme různé pomůcky k pohybu (odrážedla, tříkolky, koloběžky*).

DJT-PHJ-000-PV1-002
Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost

- *Nabízíme pestré, podnětné a bezpečné prostředí, vhodné pro volný pohyb dětí. Využíváme zahradu, hřiště, okolí školy a volnou přírodu.*
- *Podporujeme pohyb dětí v přírodním i uměle vytvořeném terénu (chůze a běh do kopce i z kopce, podlézání, přeskakování, klouzání, brodění, přelézání).*
- *Nabízíme dětem činnosti rozvíjející jejich obratnost (rovnovážná, rytmická a koordinační cvičení, hry podporující orientaci v prostoru).*
- *Vedeme děti k pohybu na nerovnostech i na různém povrchu (tráva, sníh, led, písek, kameny, voda).*
- *K pohybovým hrám využíváme různé pomůcky (herní prvky na zahradě, lana, boby, lopaty na sníh).*

DJT-PHJ-000-PV1-003
Koordinuje pohyby těla, ruky a oka.

- *Pozorujeme dítě, zda se pohybuje koordinovaně a jistě. Podporujeme činnosti zdokonalující pohyby celého těla.*
- *Vytváříme příležitosti pro pohybové hry s náčiním (míče, stuhy, švihadla), udržování rovnováhy (chůze na kládě, úzké lávce, kladině, rovnováha při rotačním pohybu).*
- *Nabízíme pestré a různorodé podněty rozvíjející manipulativní dovednosti, koordinaci očí a končetin (házení, chytání, koulení, kopání, odbíjení). Podporujeme a zařazujeme kooperativní pohybové činnosti ve dvojicích či skupinách.*
- *Při pohybových hrách a cvičeních využíváme netradiční pomůcky (přírodniny, drátěnky, víčka od PET lahví, klubíčka vlny, papírové koule).*

DJT-PHJ-000-PV1-007
Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.

- *Provádíme jednoduché pohyby, které dítě může napodobit.*
- *Nabízíme pohybové hry a činnosti, při kterých pokyn zadáme a zároveň pohyb ukážeme (vlastním příkladem, pomocí loutky, na obrázku a piktogramu).*
- *Zařazujeme srozumitelné pokyny, podle kterých mohou děti pohyb vykonat bez zrakové opory. Pracujeme s názvoslovím, které je stručné a názorné.*
- *Pro kontrolu provedených pohybů využíváme zrcadlové plochy.*
- *Vytváříme příležitosti, kdy vzor pro určitý pohyb vykonají nebo pokyn zadají děti samostatně.*

DJT-PHJ-000-PV1-008
Vyhledává příležitosti k pohybu.

- *Umožňujeme volný přístup k herním prvkům, pomůckám, nářadí či náčiní.*
- *Motivujeme děti k vlastním pohybovým činnostem, především ve venkovním prostředí.*

- *Návrhy dětí na pohybové činnosti oceňujeme a snažíme se je realizovat.*
- *Reflektujeme s dětmi bezpečnost a nároky jejich nápadů na pohybové činnosti.*

DJT-FZD-000-PV1-001
Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost

- *Nabízíme dětem činnosti podporující jejich odolnost (pobyt v přírodě i za nepříznivých podmínek).*
- *Pravidelně dětem nabízíme hry a činnosti, které vedou k dynamickému pohybu po delší dobu (honičky, cvičení na stanovištích, tanec, delší chůze a běh v přírodě).*
- *Společně s dětmi vymýšlíme a realizujeme činnosti, ve kterých mohou prohlubovat vytrvalost a sílu (jízda na koloběžce, hledání pokladu, stopování, úpolové hry).*

DJT-FZD-000-PV1-002
Překonává fyzické překážky.

- *Pro pohyb využíváme přírodní prostředí (hry v lese, běh mezi stromy, lezení přes kameny).*
- *Připravujeme ve vnitřním i venkovním prostředí nabídku pohybových činností, která umožňuje dětem překonávat různé překážky.*
- *Podporujeme děti ve vlastním vytváření překážkových drah, nabízíme jim rozmanité nářadí, náčiní a jiné pomůcky.*
- *Vedeme děti k vzájemné pomoci při přípravě i v průběhu pohybových činností.*

DJT-OZD-000-PV1-001
Má osvojené základní hygienické návyky.

- *Využíváme rituály a cíleně děti podporujeme v péči o osobní hygienu a porozumění jejímu významu (mytí a utírání rukou, česání vlasů, používání toaletního papíru a splachovacího zařízení, používání kapesníku).*
- *Jsme dětem příkladem v uplatňování dalších základních hygienických návyků (kýchání a kašlání se zakrytými ústy).*
- *Reagujeme na vzniklé situace a vysvětlujeme dětem nutnost dodržování hygienických zásad (výměna znečištěného oblečení).*
- *Hrou, prostřednictvím příběhu nebo příkladem jiného dítěte odstraňujeme nechuť či obavy z některých činností spojených s hygienou.*

DJT-OZD-000-PV1-002
Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.

- *Prostřednictvím konkrétních situací i příběhů demonstrujeme dětem pozitivní účinky pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, střídání činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě a otužování.*
- *Seznamujeme děti s faktory poškozujícími zdraví, včetně návykových látek a závislostí.*
- *Diskutujeme s dětmi o některých způsobech ochrany zdraví, povzbuzujeme je ve sdílení jejich názorů a zkušeností.*

DJT-OZD-000-PV1-003
Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

- *Vedeme děti k přiměřenému a bezpečnému chování (vhodná obuv při výletu do přírody, opatrnost při manipulaci s nožem, horkými nápoji).*
- *Seznamujeme děti s možnými riziky při pohybu, sportu, praktických i pracovních činnostech a diskutujeme s nimi o způsobech prevence úrazů.*
- *Zdůvodňujeme společně s dětmi používání ochranných pomůcek (přilba a chrániče při bruslení, pracovní rukavice a ochranné brýle při řezání dřeva), chráníme i své smysly (ochrana očí před vířícím se prachem, pískem, slunečním jasem, ochrana sluchu při nadměrném hluku, ochrana dýchací soustavy rouškou před nemocemi).*
- *Diskutujeme s dětmi o ochraně jejich fyzického soukromí a rozdílech v různých situacích (intimní péče o tělo v soukromí rodiny, v prostředí mateřské školy a vhodné chování na veřejnosti).*

2. Dítě a jeho psychika (OVU)

DJP-MOP-000-PV1-004
Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.

- *Využíváme situací ze života dětí, které dobře znají. Umožňujeme jim posuzovat, zda některá situace může/nemůže nastat, případně s jakou mírou jistoty (Budeme mít dnes rajskou omáčku, když byla k obědu včera?).*
- *V různých situacích uvažujeme o míře jistoty, s jakou můžeme tvrzení vyjádřit (v případě předpovědi počasí si zcela jistí být nemůžeme).*
- *Vycházíme i ze situací, které mohou děti rozhodnout jednoznačně. Posouzení míry jistoty jevu záleží na zkušenostech a znalostech dětí (Bude zítra pondělí, když je dnes středa?).*

DJP-MOP-000-PV1-005
Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.

- *Využíváme situací z běžného života, kdy vedeme děti k uvědomění si příčin a důsledků svého jednání (pokud příliš nakloní talíř s polévkou, polévka se vylije).*
- *Zařazujeme hry, kdy dítě rozliší příčinu a důsledek a použije tuto zkušenost ve své herní strategii (schovávaná; Člověče, nezlob se).*
- *K uvědomování si souvislostí můžeme děti vést pomocí pokládání otázek. Čerpáme z širokého spektra života dítěte, a to včetně příležitostí k nabývání socioemočních dovedností (Proč jste mne teď neslyšeli? – děti vysvětlují a zdůvodňují - byl tu velký hluk).*
- *Využíváme příběhy postav z dětské literatury. Hledáme příčiny a důsledky jejich chování.*
- *Sledujeme děje příběhů. V průběhu odhadujeme, jak by mohl příběh pokračovat.*
- *Vytváříme/zprostředkováváme dětem podněty pro zkoumání a objevování souvislostí a vztahů, uvědomování/odhalování příčin a důsledků. Při badatelských činnostech se zaměříme i na vysvětlení pozorovaného jevu.*

DJP-JAR-000-PV1-005
Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.

- *nabízíme dětem příležitosti k rozpoznávání zvuků, určování zdroje zvuku i směru pohybu zvuku.*
- *Vedeme děti k rozlišování zvuků (shodné, odlišné, krátké, dlouhé, hluboké, vysoké, příjemné, nepříjemné).*

- *Využíváme běžných situací a volíme činnosti vedoucí k identifikaci zvuků.*
- *Podporujeme vyčleňování konkrétních zvuků od okolních.*
- *Zařazujeme rozpoznávání známých písní či melodií.*
- *Nabízíme jazykové hry, ve kterých s dětmi určujeme první hlásku ve slově či reagujeme na domluvené akustické signály.*

DJP-PDO-000-PV1-005
Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.

- *Využíváme piktogramy pro vytvoření schématu (záznam počasí, program dne).*
- *Zaměříme pozornost na symboly, piktogramy a znaky v okolí školy.*
- *Nabízíme dětem a podle potřeb s nimi vytváříme nové piktogramy. Odhadujeme jejich význam a diskutujeme o něm.*
- *Při pobytu venku využíváme k označení místa nebo směru různé typy šipek a další dohodnuté znaky.*

3. Dítě, ten druhý a společnost (OVU)

DDS-SLK-000-PV1-004
Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.

- *Využíváme modelové situace, abychom děti připravili na možné varianty při setkání s cizím člověkem.*
- *Využíváme dětskou literaturu i zkušenosti dětí pro diskusi nad různými způsoby vhodného chování v rizikových situacích.*
- *Vedeme děti k rozlišení, kdo je cizí člověk a kdo je blízká osoba*

DDS-SLK-000-PV1-005
Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.

- *Vytváříme povědomí o významu soukromí. Uvádíme konkrétní příklady toho, co je vhodné sdílet s druhým a co ne.*
- *S dětmi si cíleně všímáme situací, které se týkají ochrany soukromí a bezpečí jednotlivých dětí, skupin i blízkých osob. Učíme je být všímaví k sobě navzájem a vytvářet sounáležitost mezi dětmi.*
- *Modelujeme situace nebo využíváme situační učení a dramatizaci ke zdůraznění významu soukromí.*

4. Dítě a svět (DAS)

DAS-BCH-000-PV1-001
Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.

- *Pozorujeme chování dětí, popisujeme a diskutujeme s nimi o tom, které situace jsou rizikové a kdy je třeba dbát zvýšené opatrnosti.*
- *V rizikových situacích komentujeme, pozitivně hodnotíme a posilujeme správné reakce a chování.*
- *Společně s dětmi domlouváme signály a pokyny pro rizikové situace.*
- *Ověřujeme porozumění a reakce dětí při modelových rizikových situacích.*

DAS-BCH-000-PV1-002

Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.

- *Při setkání s nebezpečnou situací vlastním příkladem ukazujeme správné chování.*
- *Pohybujeme se s dětmi v různém prostředí a diskutujeme o tom, s jakým nebezpečím se mohou setkat a jak na ně reagovat.*
- *Zkoušíme s dětmi v modelových situacích jak se pohybovat, jak se nezranit, co nejíst, jak se neztratit, co dělat, když se ztratím.*

DAS-BCH-000-PV1-003
Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.

- *Seznámíme děti s pravidly při pohybu na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání. Pozorujeme a oceňujeme bezpečné jednání.*
- *Diskutujeme s dětmi o ochranných prostředcích a společně vyhodnocujeme, proč a jaké ochranné prostředky používáme při přepravě a pohybu na komunikacích.*
- *Umožňujeme dětem pohyb na koloběžkách, odrážedlech a kolech a dbáme při tom na používání ochranných pomůcek.*
- *Cestujeme s dětmi hromadnou dopravou.*
- *Navštívíme dopravní hřiště, kde si děti prakticky vyzkouší samostatný a bezpečný pohyb na komunikacích.*

DAS-BCH-000-PV1-004
Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

- *Diskutujeme s dětmi o způsobech ochrany při některých nebezpečných situacích.*
- *Seznamujeme děti se složkami integrovaného záchranného systému a způsobem, jak je přivolat a jak s nimi komunikovat.*
- *Modelujeme situace, v nichž děti poskytují pomoc druhému.*

IB III. „Zvyky a tradice“

Záměr:

- Seznamovat děti s vybranými tradičními zvyky, svátky a obyčeji na úrovni rodiny, místního prostředí i národní kultury. Vést je ke spolupráci, vzájemnému sdílení a prožívání radosti z tradic a společných činností, přičemž si děti osvojují kulturní obsah přirozeně – prostřednictvím prožitku, hry a tvořivosti.
- Rozvíjet schopnost dětí vyjadřovat své prožitky a emoce prostřednictvím zpěvu, pohybu, tance a jednoduchých dramatických scének.
- Podporovat tvořivost a fantazii při hraní rolí a modelových situací inspirovaných tradicemi, zvyky a kulturními událostmi.
- Rozvíjet slovní zásobu, představivost a porozumění příběhům, které se vztahují k tradicím, zvykům a kulturním událostem, a vytvářet prostor pro sdílení vlastních zážitků, zkušeností a pocitů dětí.

Možná témata:

Tradiční svátky a obyčeje roku (kouzelný čas adventní, velikonoční koledování – jarní tradice, zvyky, symboly).

Lidové slavnosti a zvyky (inspirace Halloweenem, podzimní zvyky, tvoření; sv. Martin přijíždí na bílém koni - tradice, světlo, dobrota, první sníh; masopust - karneval, jarmark, lidové zvyky, masky, hudba; čarodějnice – jarní lidové zvyky, ochrana).

Rodinné a komunitní tradice (zahradní slavnost pro celou rodinu - odemykání a zamykání zahrady, Den matek, Den rodiny, loučení se školním rokem).

Pohádky a příběhy našich předků (tradiční pohádky, dramatizace, role, fantazie).

Vzdělávací oblasti

1. Dítě a jeho tělo (OVU)

DJT-PHJ-000-PV1-006
Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.

- *Podporujeme rytmický pohyb dětí. Vedeme je k napodobení, dodržení a vytvoření rytmu.*
- *Při pohybových a rytmických hrách podporujeme propojení pohybu se zpěvem.*
- *Při zpěvu motivujeme děti k pohybu (tanci, rytmické chůzi, hře na tělo).*
- *Nabízíme dětem různorodé hudebně-pohybové činnosti.*
- *Podporujeme děti ve vyjádření vlastního pocitu z hudby a pohybových představ (ztvárnění slyšené melodie).*

2. Dítě a jeho psychika (OVU)

DJP-SAE-000-PV1-002
Orientuje se v základních emocích a pocitech

- *Využíváme dětskou literaturu a různé druhy příběhů, které přináší zkušenost postav s emocemi. Identifikujeme emoce a popisujeme je. Rozpoznáváme vzorce prožívání a jednání postav v různých emocionálních stavech.*
- *Pro popis emocí hledáme příklady z vlastního života dítěte.*
- *Využíváme každodenní situace v mateřské škole a mluvíme s dětmi o tom, co prožíváme, jak se u toho cítíme, co je nám příjemné, co nikoli a proč (porušení pravidel chování, ublížení druhému, veřejné vystoupení, empatické chování).*

DJP-PDO-000-PV1-002
Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.

- *Společně vybíráme dětskou literaturu či divadelní představení, které děti zajímají.*
- *Výrazně předčítáme, vyprávíme a recitujeme. Vytváříme prostor pro zaujetí dětí, jejich pozorné a soustředěné sledování a jsme vzorem pro souvislé vyjadřování.*

- *Zařazujeme činnosti vázané k příběhu před četbou, během ní i po ní. Tím aktivizujeme děti a umožňujeme jim hlubší porozumění předčítanému.*
- *Podněcujeme děti k doptávání, pokud něčemu nerozumí. Doplňujícími otázkami ověřujeme správné porozumění textu.*

DJP-SAE-000-PV1-005
Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění.

- *Aktivně vyhledáváme situace v životě dětí, které můžeme ocenit. Dbáme na objektivní hodnocení činnosti dítěte tím, že používáme popisný jazyk.*
- *Pravidelně zařazujeme reflektivní rozhovory o činnosti dítěte, a to individuálně i se skupinou.*
- *Dokumentujeme pokroky dítěte vizualizací rozmanitých výsledků činností v prostorách třídy a vkládáním do jeho portfolia spolu s ním.*

DJP-JAR-000-PV1-001
Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.

- *Pro rozvoj řeči využíváme nápodobu a poskytujeme dětem správný mluvní vzor.*
- *Věnujeme pozornost obratnosti mluvních orgánů, sluchové percepci a fonematické diferenciaci.*
- *V běžných situacích, formou her a prostřednictvím pěveckých činností vedeme děti ke správnému, klidnému dýchání a správné, zřetelné a jasné výslovnosti, k celkovému zkvalitňování mluvního projevu.*
- *Demonstrujeme osobním příkladem, že živější a rozmanitá intonace i kontrolovaná proměnlivost tempa řeči posluchače zaujme a udrží jejich pozornost.*

DJP-JAR-000-PV1-004
Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.

- *Podporujeme děti v zapamatování a opakování říkadel, básní, rozpočítadel a písní.*
- *Nabízíme příležitosti vyřídit vzkaz.*
- *Povzbuzujeme děti k vybavování toho, co se stalo v nedávné minulosti a k reprodukci zážitků.*
- *Zařazujeme dramatizaci krátkých pohádek, příběhů i prožitých situacích.*
- *Podporujeme děti, aby sdílely zážitky z mateřské školy s rodiči.*

DJP-JAR-000-PV1-006
Rozpozná rým, rytmizuje.

- *Vytváříme příležitosti ke tvoření rýmů dětmi.*
- *Podporujeme děti v rytmizování říkadel, rozpočítadel a využíváme rytmizované pohádky.*
- *Nabízíme dětem hra a činnosti, ve kterých mají poznat a najít k sobě slova, která se rýmují.*
- *Experimentujeme se slovy a doplňujeme chybějící slova rýmů.*

DJP-JAR-000-PV1-007
Vypráví jednoduchý děj.

- *Podporujeme děti ve spontánním vyprávění výjimečných zážitků i běžných situací.*
- *Společně „čteme“ a prohlížíme knihy, sledujeme divadelní představení či filmy a podporujeme následné vyprávění dětí s vizuální či akustickou oporou.*
- *Vytváříme příležitosti, kdy děti mají možnost poslouchat čtené či vyprávěné příběhy, pohádky a vedeme je k zachycení hlavní myšlenky a samostatnému vyprávění děje.*

DJP-JAR-000-PV1-008
Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.

- *instrukce využíváme bezprostředně, ale i s časovou prodlevou,*
- *náročnost instrukcí stupňujeme v návaznosti na schopnosti dětí (po částech/vcelku, jednodušší/složitější struktura instrukcí a slovních formulací),*
- *slovní i obrazové instrukce zařazujeme i při kooperativních a skupinových činnostech, kdy děti instrukce analyzují a zpracovávají společně.*

DJP-PFT-000-PV1-001
Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.

- *Připravujeme pro děti rozmanité vyjadřovací prostředky tak, aby si mohly samy vybrat způsob svého vyjádření. Tím podporujeme vnitřní motivaci dítěte pro činnost a variabilitu realizace.*
- *Po realizaci činnosti s dětmi sdílíme průběh a výsledky jejich činnosti, hovoříme o jejich tvorbě a učíme děti naslouchat a vnímat rozmanité prožitky a pohledy druhých.*
- *Zaznamenáváme průběh i výsledky činností dětí pořizováním fotografií a videozáznamů, využíváme tyto výstupy pro reflexi, společné sdílení s dětmi i rodiči. Demonstrujeme tak dětem možnosti využití digitálních technologií. Dokumentování individuálních i skupinových činností nám umožňuje podporovat rozvoj sebehodnocení a reflektovat učení dítěte.*

DJP-PFT-000-PV1-002
Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.

- *Vytváříme vhodné podmínky a uspořádání prostoru, zajišťujeme dostatek času a vhodných podnětů pro rozvoj fantazie dětí.*
- *Podporujeme individuální aktivitu dítěte, ale také kooperativní činnost, kdy děti společně tvoří a komunikují spolu o svých nápadech.*
- *Oceňujeme, když dítě sdílí a vyjadřuje svou fantazii v různých oblastech. Jako hodnotu spatřujeme, že každé dítě je charakteristické jinou podobou fantazijních představ. Podporujeme takto individuální projev a tvořivost dítěte. Přínosem je originální vyjádření dítěte, protože v něm se odráží jeho fantazie a tvořivost.*

DJP-PDO-000-PV1-003
Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.

- *Společně s dětmi analyzujeme děj, jeho části a klíčové momenty příběhu. Diskutujeme o variantách řešení jednotlivých situací v příběhu.*
- *Dáváme dětem prostor pro vyjádření vlastní interpretace na základě dosavadních zkušeností a znalostí.*

- *Povzbuzujeme děti ve sdílení osobních pohledů, čímž podporujeme vrstevnické učení.*
- *Podporujeme děti, aby při shrnutí děje zaměřily pozornost na důležité informace a porozuměly jim.*

DJP-PDO-000-PV1-006
Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.

- *Vedeme děti ke sdílení svých prožitků z četby různými způsoby.*
- *Povzbuzujeme děti v přemýšlení nad předčítaným textem a v argumentaci.*
- *Podporujeme je ve formulování vlastních závěrů a poučení.*
- *Využíváme různé metody, kdy děti mohou dokumentovat a zdůvodňovat svá zjištění.*

3. Dítě, ten druhý a společnost (OVU)

DDS-SLK-000-PV1-002
Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.

- *Vyhledáváme příležitosti spolupráce mateřské školy s místními organizacemi a spolky s možností aktivního zapojení dětí.*
- *Připravujeme s dětmi akce podporující regionální tradice, kterých se může účastnit i veřejnost.*
- *Sledujeme kulturní dění v našem okolí a využíváme jej jako příležitost k vrůstání do komunity. Navštěvujeme s dětmi památníky a muzea v okolí.*
- *Tvoříme s dětmi s využitím potenciálu regionálních tradic.*
- *Seznamujeme děti prostřednictvím praktických činností s životem předchozích generací. Využíváme k tomu tradiční nástroje, pracovní postupy a techniky.*

DDS-ZKV-000-PV1-001
Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.

- *Zařazujeme rytmizace a rytmický přednes dětských veršovaných útvarů s možným doprovodem hrou na tělo zdůrazňující metrum a rytmus, hrou na orffovské nástroje.*
- *Využíváme rytmické pohyby a taneční prvky založené na metrické chůzi.*
- *Využíváme obsah pohádky, příběhu k hudebně pohybové dramatizaci.*
- *Propojujeme dětské písně s pohybovým a instrumentálním doprovodem. Respektujeme charakter písní a doplňujeme je dechovými, artikulačními a hlasovými cvičeními.*
- *Vybíráme časově přiměřené poslechové skladby seznamující děti s hudebními nástroji, s hudebními žánry, druhy a styly. Hudbu propojujeme s pohybem, výtvarnými činnostmi a relaxací.*

DDS-ZKV-000-PV1-002
Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.

- *Nabízíme dětem takové podněty pro dramatickou hru, které jim připraví bezpečné prostředí pro spontánní a tvořivé jednání v nejrůznějších situacích, postavách či rolích.*
- *Nabízíme jednoduché příběhy a známé situace, ve kterých se děti dobře orientují. V nich mají možnost zažít jednoduché herní akce, počátky vstupu do fiktivních rolí a jednání v nich.*
- *Podporujeme možnost autenticky reagovat na jednoduché herní a dramatické podněty.*

- *Využíváme nástroje, předměty, rekvizity, loutky, kostýmy a jejich části, hudební a výtvarné podněty k dramatické hře. Zapojujeme děti do tvorby kulis, využíváme hru světel.*
- *Podporujeme vlastní aktivní komentář dětí k danému tématu. Využíváme tělo, gesta, mimiku, zvuky a hlas jako nástroje sdělení.*
- *Propojujeme divadelní zážitky s aktivitami spojenými s rozborem a vytváříme dětem prostor pro hodnocení postav, prostředí, zápletek, dramatických situací a pointy.*

DDS-ZKV-000-PV1-003
Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.

- *Nabízíme dětem činnosti s různými materiály a výtvarnými prostředky, rozvíjíme výtvarně technické dovednosti.*
- *Zařazujeme rozmanité výtvarné projekty, v nichž děti řeší výtvarné problémy.*
- *Rozvíjíme výtvarný jazyk, výrazové možnosti různých technik a postupů a vizuální gramotnost, tedy porozumění obrazovým informacím a jejich kritické vnímání.*
- *Využíváme různé formy a možnosti seznamování dětí s uměním.*
- *Ověřujeme komunikační účinky výtvarných děl svých vlastních, ostatních dětí a profesionálů. Vedeme reflektivní dialogy, interpretujeme, pěstujeme empatii a otevřenost.*

4. Dítě a svět (DAS)

DAS-PSP-000-PV1-001
Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.

- *Seznamujeme děti ve třídě a v mateřské škole se všemi místy, prostory a vybavením, vyvozujeme společně, co k čemu slouží.*
- *Pozorujeme okolí, komentujeme, co vidíme. Při sdílení zkušeností využíváme to, co už děti znají.*
- *Pořádáme s dětmi výpravy do okolí, zařazujeme tematicky laděné vycházky, prohlídky, exkurze, návštěvy veřejných míst, kulturních, sportovních a společenských akcí.*
- *Sestavujeme modely z krabic, kostek, stavebnic, a vytváříme plánky třídy, mateřské školy a jejího okolí.*

IB IV. „KRŮČEK DO PŘÍRODY“

Záměr:

- **Rozvíjet u dětí pozitivní vztah k přírodě**, vést je k citlivému vnímání její krásy, rozmanitosti a zákonitostí, k porozumění proměnám přírody v průběhu ročních období i změnám způsobeným lidskou činností. Uvědomovat si vzájemnou propojenost člověka a přírody a význam její ochrany.
- **Vést děti k aktivnímu poznávání přírody a světa kolem nás**, podporovat jejich zájem o neživou přírodu, živé tvory, rostliny a přírodní jevy, rozvíjet smysl pro odpovědnost, ohleduplnost a péči o životní prostředí i všechny živé organismy.
- **Podporovat objevování blízkého i vzdálenějšího světa** prostřednictvím přímých zážitků, pozorování, experimentování a praktických činností. Rozvíjet dětskou

zvídavost, samostatné myšlení, schopnost klást otázky, získávat nové zkušenosti a prohlubovat poznání v přirozených souvislostech.

Možná témata:

Když si počasí hraje a mění nálady (znaky ročního období a s tím spojené různé druhy počasí a jeho proměny - vítr, déšť, slunce i mraky, oblečení, nálady a chování, pokusy).

Život kolem nás (domácí, volně žijící i exotická zvířata, všímat si rozmanitostí živé přírody a chovat se k přírodě s respektem a pečovat o živé tvory).

Od semínka k plodu (růst rostlin od semínka až po plod, sázení, péče o rostlinky - základní zkušenosti s pěstitelstvím; plody přírody – pojmenovat, třídit podle barvy, chuti a tvaru ovoce, zeleninu a další dary zahrady; les, pole, louka).

Čtyři kamarádi (přírodní živly: vítr - foukání, draci, peříčka, bubliny; voda - déšť, louže, potůček, pokusy s vodou; oheň – teplo, slunce, světlo, „dobrý sluha a zlý pán"; země – hlína, písek, kamínky).

Země – náš domov ve vesmíru (planeta Země – kontinenty, moře a krajiny - a že na ní žijí lidé, zvířata i rostliny; vesmír, Slunce, Měsíc a ostatní planety, hvězdy; ekologie - péče a ochrana životního prostředí, Den Země).

Vzdělávací oblasti

1. Dítě a jeho tělo (OVU)

DJT-TSB-000-PV1-003
Rozlišuje pomocí všech smyslů.

- *Pozorujeme a zkoumáme s dětmi různé objekty se zapojením všech smyslů (pozorujeme přírodu, posloucháme zpěv ptáků, čicháme ke květinám, hmatem poznáváme přírodniny).*
- *Prostřednictvím her a dalších činností posilujeme hmatovou, sluchovou a zrakovou paměť (postřehové hry, Kimovy hry, hra na tichou poštu).*
- *Nabízíme činnosti, při kterých dítě porovnává hmatový a zrakový vjem (nejprve hmatem určí objekt, následně se zrakem přesvědčí o skutečnosti).*
- *Využíváme zrakovou i sluchovou analýzu a syntézu (skládání puzzle, hra slovní fotbal).*
- *Při ochutnávání podporujeme rozlišování a pojmenování vjemů (slané, hořké, sladké, kyselé, horké, studené, hladké, hrubé, měkké, tvrdé).*
- *Využíváme i vytváříme společně s dětmi smyslové a další hry (obrázkové pexeso, ale také čichové, sluchové, hmatové a hmotnostní pexeso).*
- *Experimentujeme s chutěmi a vůněmi (nabídka koření při přípravě těsta).*

DJT-PZI-000-PV1-002

Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.

- *Podporujeme děti ve zkoušení různých pracovních a polytechnických činností (konstruování, montáž, demontáž, zatloukání hřebíků, smirkování, manipulace s různými typy uzávěrů, karabin a přípojek).*
- *Nabízíme materiály a pomůcky, které oslovují všechny smysly a nabízejí nové poznatky prostřednictvím praktických činností, vlastních vjemů a zkušeností.*
- *Nabízíme příležitosti k jednoduchým úklidovým pracím i k činnostem kultivujícím prostředí (úklid ateliéru, hrabání listí, aranžování květin, leštění zrcadel).*

2. Dítě a jeho psychika (OVU)

DJP-MOP-000-PV1-001
Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.

- *Vedeme děti ke sledování jevů jejich každodenního života a všímáme si pravidelností, rytmů, symetrií a zákonitostí v nich. Vhodné je postupovat od statických jevů ke krátkodobým časovým úsekům až po dlouhodobé (pozorování přírodnin, vnímání plynutí času) včetně rituálů (pravidelný průběh pobytu v mateřské škole, sledování zákonitostí v přírodě).*
- *Při doplňování libovolného pravidelného vzoru v rovině (mozaika, pás) využíváme manipulativních činností, které více podporují práci s chybou i metodu pokus-omyl. Pracujeme s různou složitostí vzoru.*
- *Symetrii vnímáme jako jednu z důležitých příležitostí pro zkoumání pravidelností. Připravujeme proto pro děti materiál, na kterém mohou daný jev pozorovat, ale i vytvářet souměrné objekty. Pro doplnění druhé poloviny symetrického obrázku nabízíme varianty různých polovin (levá, pravá, horní, dolní). Dokreslování obrázků není v předškolním věku účelné, nevzniká symetrický obraz.*
- *Využíváme rozmanitých oborů pro zkoumání i vytváření pravidelností a rytmů. Například v oblasti zahradnictví (sázení zeleniny – pravidelné mezery, střídání ředkev – kedlubna), rukodělné práce (pravidelně se střídající korálky), hudba (práce s různými rytmickými i melodickými motivy, využití rytmických hudebních nástrojů).*

DJP-MOP-000-PV1-002
Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.

- *Nabízíme i společně s dětmi vytváříme hry, ve kterých děti vyhledávají shodu prostřednictvím hmatových, zvukových, čichových a zrakových podnětů.*
- *Využíváme příběhy a pohádky pro vyhledání postav se shodnými projevy, vlastnostmi, charaktery.*
- *Využíváme vhodných situací pro vyhledávání rozdílných objektů, jevů, rozdílných charakterů osob a jejich vzájemných vztahů a souvislostí.*
- *Při práci s lupou, mikroskopem nebo digitálním zařízením se dítě aktivně seznamuje s principem podobnosti (zvětšení, zmenšení).*
- *Připravujeme dvojice objektů, které jsou na první pohled stejné, ale při zkoumání jiné vlastnosti zjistíme rozdíly. Připravujeme i dvojice objektů, které jsou na první pohled rozdílné, ale při zkoumání jiné vlastnosti zjistíme shodu. Dobrou příležitostí po tuto skutečnost může být diskuse nad různými řešeními dětí či modelovými řešeními.*
- *Nabízíme a využíváme činnosti, kdy dítě cíleně nebo spontánně vyhledává stejný, podobný či rozdílný materiál, nebo dílky stavebnice.*

DJP-MOP-000-PV1-003
Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vyberete ty, které tyto charakteristiky nemají.

- *Tvoříme jednoduché hádanky, ve kterých děti zobecňují na základě charakteristických vlastností předmětů, zvířat nebo postav.*
- *Připravíme skupiny drobných předmětů z různých materiálů. Dítě vytřídí předmět, který není vyroben ze zadaného materiálu.*
- *Připravíme skupinu objektů jedné charakteristické vlastnosti (měkké, tvrdé, drsné, hladké, pevné, křehké) a dítě se pokusí společnou vlastnost objektů odhalit.*
- *Popíšeme situaci a dítě z nabídky vybere, čím je daná situace charakteristická (humorná, veselá, nebezpečná, napínavá, dramatická, kamarádská) a zdůvodní svůj výběr.*
- Při běžných činnostech a hrách vedeme děti k pozorování objektů a jevů, u kterých můžeme najít společnou vlastnost (všechny děti mají na vycházce na hlavě čepici; při hře Člověče, nezlob se všem hráčům náhodně zbývá jedna figurka na startu).

DJP-MOP-000-PV1-007
Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.

- *Využijeme běžné značky a piktogramy, jejichž interpretace vyžaduje zrakovou analýzu a posouzení významu značky.*
- *Nabízíme činnosti, kdy děti pomocí sluchu odhadují, odkud se ozývá zvuk, využívají tak sluchovou analýzu. Střídáme různé zvukové zdroje.*
- *Nabízíme dětem puzzle, tangramy, pentamina a mozaiky v přiměřené obtížnosti, kterou postupně zvyšujeme.*
- *Zařazujeme činnosti, kdy dítě využívá předlohu. Tím si rozvíjí analyticko-syntetické myšlení.*

DJP-MOP-000-PV1-008
Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.

- *skládá obrázek z dílků (počet postupně zvyšujeme) podle předlohy, případně bez předlohy,*
- *skládá obrázek, sestavuje objekt podle pokynů zadávaných ústně, a to i dětmi,*
- *vytváří vlastní konstrukci a komentuje svůj výtvor (co sestavilo, jak to funguje, k čemu to slouží),*
- *sestavuje prostorový objekt podle plánku, schématu různého druhu (2D i 3D),*
- *přiřadí plánek, schéma k prostorovému objektu,*
- *vytvoří/dotvoří plánek, schéma prostorového objektu a objekt podle nich sestaví.*

DJP-PFT-000-PV1-002
Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.

- *Vytváříme vhodné podmínky a uspořádání prostoru, zajišťujeme dostatek času a vhodných podnětů pro rozvoj fantazie dětí.*
- *Podporujeme individuální aktivitu dítěte, ale také kooperativní činnost, kdy děti společně tvoří a komunikují spolu o svých nápadech.*
- *Oceňujeme, když dítě sdílí a vyjadřuje svou fantazii v různých oblastech. Jako hodnotu spatřujeme, že každé dítě je charakteristické jinou podobou fantazijních představ.*

Podporujeme takto individuální projev a tvořivost dítěte. Přínosem je originální vyjádření dítěte, protože v něm se odráží jeho fantazie a tvořivost.

DJP-JAR-000-PV1-002
Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.

- *Podporujeme děti v určování a pojmenovávání předmětů a jevů ve svém okolí. Vycházíme od skutečných objektů, navazujeme zástupnými předměty, 3D modely a obrázky.*
- *Vedeme děti k používání širokého spektra výrazů běžně používaných v jeho prostředí. Přibližujeme dětem i některá slova méně frekventovaná nebo významově složitější.*
- *Vybízíme děti k vyjadřování myšlenek, nápadů, mínění, pocitů a prožitků. Povzbuzujeme je a umožňujeme jim popsat situaci, událost, komentovat zážitky a aktivity.*
- *Vytváříme příležitosti poznávat, vyhledávat a užívat slova nadřazená i podřazená, slova protikladného či stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.*

DJP-PDO-000-PV1-001
Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.

- *Vedeme děti k různému využívání knih osobním příkladem dle použití k pobavení, poučení, potěšení, ověření informací, či odpočinku.*
- *Nabízíme dětem rozmanité druhy knih a časopisů, materiály různých žánrů a typů.*
- *Společně s dětmi zařizujeme a vybavujeme klidné a pohodlné čtenářské koutky, kde jsou knihy či jiné materiály ve výšce očí dětí a otočené titulní stranou dopředu.*
- *Nabídku knih a časopisů obměňujeme v návaznosti na zájmy dětí, na tematické zaměření i ve spolupráci s rodinami dětí.*
- *Jsme dětem k dispozici při výběru knih a časopisů.*

DJP-PMP-000-PV1-001
Roztřídí, vybere, páruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.

- *Nabízíme soubory objektů vhodných pro vyhledávání dvojic, které k sobě významově patří.*
- *Zařazujeme skládání půlených obrázků, které nejsou nutně symetrické, ale dílky patřící k sobě tvoří celek.*
- *Připravujeme soubory objektů na třídění podle různých kritérií. Obtížnost gradujeme ve smyslu kritéria (barva, druh dopravního prostředku, původ zvířat) i počtu objektů.*
- *Využíváme příležitosti k argumentaci, kdy dítě rozhodne a zdůvodní, který objekt do dané skupiny nepatří.*
- *Volíme soubory vhodných objektů, které lze třídit pomocí jednoho ze smyslů.*
- *Z nabídky triček a kalhot děti vytvářejí různé kombinace oblečení.*

DJP-PMP-000-PV1-002
Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.

- *Sadu různě dlouhých pastelek dítě uspořádá podle velikosti nebo podle barevné škály s využitím vzoru.*
- *Děti uspořádají kartičky s fotografiemi nebo obrázky a skládají rozfázovaný děj (příběh, pohádku, píseň, vývoj motýla, růst hrášku, postup při skládání origami).*

- *Společně s dětmi vyfotografujeme jednotlivé fáze děje (stavíme hrad, kreslíme obrázek, ukusujeme banán). Vytvořené fotografie využijeme pro rekonstrukci děje, který jsme s dětmi prožili.*

DJP-PMP-000-PV1-004
Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.

- *Pro porovnávání kvantity využíváme manipulaci s drobným materiálem (žetony, magnety, víčka, kaštany).*
- *Porovnání množství provádíme nejprve pomocí manipulace a pozorujeme osobitý způsob řešení dítěte (přiřazuje systematicky – využívá párování, vytváří řady nebo skupiny).*
- *Podporujeme různé druhy zaznamenávání kvantity (při házení míčků do koše si děti zaznamenají úspěšný pokus čárkou, další děti stejný počet zaznamenají na počitadle nebo tvoří hada z kostek). Jednotlivé záznamy porovnáme.*

DJP-PMP-000-PV1-005
Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.

- *Hledáme a popisujeme tvarově zajímavé vlastnosti objektů, se kterými se dítě běžně setkává v přírodě i v blízkém okolí (kláda, kámen, ulita, dlažba, tyč u dopravní značky).*
- *Komunikace mezi dětmi je pro identifikaci dominantních vlastností efektivní. Volíme a umožňujeme hry ve dvojici, kdy jeden druhému popisuje, který stavebnicový díl má využít.*
- *Prostřednictvím modelování zajistíme rozlišování prostoru a roviny (z vystřižených 2D částí sestavíme 3D objekt).*

DJP-PMP-000-PV1-006
Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.

- *Vycházíme z běžných situací nejbližšího okolí dítěte a podporujeme jeho orientaci ve třídě, šatně, zahradě a v okolí.*
- *Využíváme pobytu i mimo mateřskou školu, v blízkém okolí či na výletě. Při procházce do okolí se ptáme, kudy půjdeme, kam odbočíme, co vidíme za křižovatkou.*
- *Z důvodu bezpečnosti opakujeme, kterými směry se rozhlížíme při přecházení silnice.*
- *Při komunikaci využíváme slovních spojení určujících polohu (postav se vedle, sedni si mezi, polož knihu nahoru do police, lžíci dej vpravo od talíře).*
- *Určení vzájemné polohy může být nejednoznačné a má více řešení. Citlivě vyhodnocujeme řešení dítěte v konkrétním případě (instrukci „postavte se před skluzavku“ lze vyhodnotit několika způsoby, neexistuje jedna možnost).*
- *Volíme slovní pokyny pro dokreslování, dolepování obrázků, zdobení 3D objektů (dortů, karnevalových čepic).*

DJP-PMP-000-PV1-007
Sestavuje prostorové objekty podle předlohy.

- *Předlohy pro stavbu prostorových objektů střídáme a citlivě gradujeme pro zajištění individualizace při konstrukčních činnostech.*

- *Předlohy mohou být zadané 3D vzorem, kdy dítě sestavuje stejnou nebo naopak odlišnou stavbu ze stejných dílků; obrázkem nebo fotografií (prostorový pohled nikoliv pouze nárys); schématem půdorysu pro stavbu kostkových staveb s vyznačením počtu kostek; zvukovou předlohou (ústně zadávané pokyny s podmínkami vztahů a souvislostí).*

DJP-PMP-000-PV1-008
Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování.

- *Při manipulativních a konstrukčních činnostech využíváme situací, kdy děti potřebují dva stejně velké objekty (dvě stejně vysoké věže, aby přes ně mohly umístit střechu, dvě stejně dlouhé tyčky na základ žebříku, dvě stejné ruličky na výrobu dalekohledu).*
- *Porovnáváme dva objekty (jsou stejné, je jeden objekt větší/menší než druhý). Při výrobě zvířátek z kaštanů potřebujeme čtyři stejně dlouhé špejle na nohy koně nebo větší počet stejných špejlí na bodlinky pro ježka.*
- *Rozvíjíme představu o obsahu (zkoumáme, jestli se nám na stůl vejdou všechny kartičky pexesa).*
- *V rámci badatelských činností porovnáváme objem (zkoumáme, zda se nám sklenice plná vody podaří přelít do nádoby jiného tvaru a stejného objemu).*
- *Rozvíjíme představu o objemu (při úklidu vkládáme kostky do krabice tak, aby se tam všechny vešly, jde o vyplnění prostoru).*

3. Dítě, ten druhý a společnost (OVU)

DDS-ZKV-000-PV1-004
Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.

- *Využíváme při tvoření přírodní materiály získané při pobytu venku.*
- *Nabízíme k vytváření jednoduché náměty, a to včetně obrazových návodů.*
- *Podporujeme experimentování s různými materiály, nabízíme k tvoření dostupné modelovací hmoty a barvy.*
- *Připravujeme s dětmi vlastní modelovací hmoty a zkoumáme vlastnosti vytvořených výrobků.*
- *Zařazujeme rozmanité projekty, v nichž děti projevují svoji fantazii a využívají své zkušenosti.*

DDS-ZKV-000-PV1-005
Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

- *Rozvíjíme zručnost při ovládání pracovních nástrojů (nůžky, pinzeta, pilník, šroubovák, kladívko, kleště, pilka).*
- *Zapojujeme děti do péče o zahradu a okolí a podporujeme jejich schopnost pracovat s vhodným nářadím (hrábě, lopaty, smetáky, motyčky, sázecí kolíky).*
- *Nabízíme dětem při konstrukčních činnostech kostky, tradiční a kreativní stavebnice.*
- *Vytváříme objekty s využitím běžných předmětů.*
- *Při polytechnických a konstrukčních činnostech využíváme podnětné didaktické pomůcky a robotická zařízení.*

4. Dítě a svět (OVU)

DAS-PSP-000-PV1-002
Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.

- *Podněcujeme děti k poznávání prostřednictvím všech smyslů, nabízíme dětem dostatek příležitostí k manipulaci při objevování živé i neživé přírody.*
- *Při pobytu v přírodě sbíráme přírodniny, které dále využíváme ke zkoumání a tvoření.*
- *Vedeme děti k porovnávání svých zkušeností s různými zdroji informací, pracujeme s dětskými encyklopediemi a vzdělávacími materiály.*
- *Nabízíme a využíváme pro spontánní i řízenou činnost 3D modely zvířat a přírodnin a podporujeme používání jejich správných názvů.*

DAS-PSP-000-PV1-003
Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.

- *Při volné hře venku nabízíme činnosti a pomůcky, které dávají příležitosti pro poznávání přírody.*
- *Využíváme autentických zážitků a přirozeného zájmu dětí. Pozorujeme objekty z přírody při pobytu venku a zážitky i poznatky dále zpracováváme.*
- *Pracujeme s encyklopediemi, vyhledáváme informace na internetu, pojmenováváme vlastnosti a jevy, zaznamenáváme poznatky do dětského portfolia.*
- *Podněcujeme děti k hledání podobností a rozdílů živé i neživé přírody.*
- *Vytváříme příležitosti pro aktivitu dětí, zvídavost, tvořivost a objevování. Oceňujeme vlastní objevy dětí, podněcujeme je v experimentování.*
- *Vedeme děti k poznávání přírodních zákonitostí.*
- *Umožňujeme dětem učit se základům vědeckého pozorování - mapování problému, odhad a posouzení předpokládaného výsledku, pokus, hodnocení, diskuse, závěr a vyhodnocení.*

DAS-PSP-000-PV1-004
Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.

- *Pravidelně sledujeme počasí, pojmenováváme jevy a proměny v přírodě, následně je zaznamenáváme a navzájem porovnáváme.*
- *Pozorujeme a popisujeme jevy a informace získané z prostředí či krajiny.*
- *Využíváme přírodní jevy a děje jako motivaci k aktivitám.*
- *Spolupracujeme s odborníky, zařazujeme vzdělávací programy.*

DAS-PSP-000-PV1-005
Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.

- *Pořádáme s dětmi výpravy do přírody.*
- *Zajišťujeme přímý kontakt s přírodou a rozlišujeme, co je dílem přírody a co výsledkem činnosti člověka.*
- *Seznamujeme děti se způsoby využití přírody člověkem.*
- *Porovnáváme práci našich předků s prací dnes, představujeme dětem řemesla.*
- *Využíváme návštěv muzeí, výstav, exkurzí k seznámení s významem techniky, spolupracujeme s různými odborníky. Dbáme na to, aby informace byly dětem předávány v přiměřené formě a vždy správně.*
- *Vybízíme děti, aby na informace reagovaly vyjádřením svého názoru s uplatněním vlastní zkušenosti. Pokud neznáme odpověď na otázku, hledáme ji společně s dětmi pomocí encyklopedií, digitálních technologií nebo odborníků.*

- *Připomínáme si významné události a svátky spojené s přírodou a technikou.*
- *Seznamujeme děti se smysluplným využitím technologií. Všímáme si využití techniky a přírodních zdrojů pro náš život, život v obci a okolí.*

DAS-ZPO-000-PV1-001
Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.

- *Pozorujeme a porovnáváme změny v přírodě v průběhu ročních období, při vlivu počasí nebo činnosti člověka.*
- *Vedeme děti k utváření kladného vztahu ke konkrétnímu místu v přírodě.*
- *Sledujeme proměny stejného místa v průběhu času.*
- *Porovnáváme podobu blízkého okolí v současnosti a v historii.*
- *Všímáme si a diskutujeme s dětmi o tom, jak se lidé přizpůsobovali změnám v přírodě v minulosti a jak se jim přizpůsobujeme my.*

DAS-ZPO-000-PV1-003
Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.

- *Vedeme děti vlastním příkladem k citlivému přístupu k přírodě.*
- *Seznamujeme děti s činnostmi, které pozitivně ovlivňují životní prostředí a upozorňujeme na ty, které životnímu prostředí škodí. Na příkladech dětem ukazujeme důsledky necitlivého zásahu do přírody a naopak šetrné péče.*
- *Zjišťujeme, experimentujeme, měníme podmínky a pozorujeme, co životnímu prostředí škodí nebo prospívá.*
- *Zapojujeme děti, rodiče a komunitu do ekologicky zaměřených programů a výzev.*

DAS-ZPO-000-PV1-004
Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.

- *Vedeme děti vlastním příkladem k udržitelným přístupům.*
- *Třídíme odpad, sbíráme suroviny, dáváme dětem příležitost zažít pozitivní dopad těchto činností.*
- *Využíváme věci opakovaně a zdůvodňujeme s dětmi naše konání. Společně renovujeme a recyklujeme.*
- *Seznamujeme děti s postupy každodenních činností, které jsou k přírodě šetrné.*
- *Rozlišujeme s dětmi, které z věcí jsou z obnovitelných zdrojů.*
- *Šetříme vodu, energie a materiál, společně s dětmi redukujeme jejich spotřebu.*
- *Zapojujeme děti, rodiče a komunitu do aktivit, které podporují udržitelné přístupy.*

DAS-ZPO-000-PV1-005
Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.

- *Pečujeme o volně žijící zvířata, přizpůsobujeme tomu i prostředí zahrady školy.*
- *Společně s dětmi pěstujeme rostliny, pozorujeme je a zjišťujeme, co pro růst potřebují.*
- *Ochutnáváme s dětmi výpěstky, využíváme je k dochucování jídel, vaření, zavařování, sušení.*
- *Chováme živočichy a pečujeme o ně společně s dětmi.*
- *Spolupracujeme s odborníky při péči o rostliny a živočichy.*

DAS-ZPO-000-PV1-006
Respektuje různé formy života.

- *Pozorujeme živočichy a rostliny v jejich přirozeném prostředí.*
- *Vlastním příkladem ukazujeme dětem respekt ke všem formám života.*
- *Umožňujeme dětem být příkladem ostatním a s pomocí vrstevníků překonávat případné obavy z přírody a jejích dílčích součástí.*
- *Vysvětlujeme dětem smysluplnost existence každého tvora, vedeme je ke vnímání životního cyklu.*

KLÍČOVÉ KOMPETENCE (RVP PV)

Všechny klíčové kompetence jsou v souladu s RVP PV. Jejich rozvoj je vázaný na učitelem uplatněné vzdělávací strategie a podmínky vzdělávání. Každá klíčová kompetence má nově formulované vlastní očekávané výsledky učení, které jsou východiskem pro pedagogické diagnostikování.

Klíčová kompetence k učení
Dítě je otevřené k objevování a poznávání světa kolem sebe. Vyhodnocuje svoje pokroky v učení, rozvíjí své kritické myšlení.

Vzdělávací strategie učitele
Prožitkové a projektové učení; pozitivní zpětná vazba; kritické myšlení; spontánní činnosti a hra; skupinové a individuální činnosti; metoda pokus omyl a hledání vhodného řešení; práce s chybou; podnětné prostředí a materiální vybavení; badatelské činnosti a experimenty; kooperativní učení; komunitní kruh a otevřené otázky; brainstorming; společné plánování; multisenzorické učení; podpora gramotností; učení nápodobou a vzorem.

KKU-000-000-PV1-001
Při učení využívá strategie pokusu a omylu.

Dítě se nebojí chybovat a má radost z odstranění chyby. Vyhodnocuje své činnosti, přichází na chybu a odstraní ji. V některých případech chybu přijme a využije jako alternativní řešení. Formativní přístup spočívající v oceňování procesu učení, poskytování popisné zpětné vazby pozitivně ovlivňuje učení dítěte. Další podporou je skupinová práce, při které děti sdílejí své nápady a postřehy.

Rizika
- Poukazování na chybu jako problém.
- Ulpívání na jednom způsobu řešení.
- Nedostatek prostoru a času pro učení.

KKU-000-000-PV1-002
Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost.

Dítě se nejlépe soustředí na základě vnitřní motivace. Pokud je činností zaujaté, nenechá se vytrhnout. K záměrnému soustředění dítě potřebuje znát smysl a cíl činnosti. Dokončuje započatou činnost, a to i pro něj méně atraktivní.

Rizika

- Nevhodná vnější motivace.
- Přerušování započatých činností.
- Zlehčování volby dítěte.
- Nedostatek času nebo jeho špatná organizace.

KKU-000-000-PV1-003
Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.

Dítě má hlubší znalosti o věcech, činnostech a oblastech, které ho zajímají. Klade otázky, hledá na ně odpovědi, pátrá po příčinách a souvislostech. Hledá vysvětlení jevů, které pozoruje nebo které zažívá. Zajímá se o knihy a dožaduje se jejich čtení. Zajímají ho příběhy vrstevníků, propojuje je s vlastním životem a zkušenostmi. Oceňování iniciativy dítěte, naslouchání jeho názoru, citlivé korigování nesprávného či zkresleného prekonceptu napomáhá dítěti v motivaci k dalšímu poznávání.

Rizika

- Poučování a předávání hotových poznatků.
- Zlehčování a zesměšňování odpovědí dítěte.
- Nucení do činností.

KKU-000-000-PV1-004
Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.

Dítě používá získané poznatky a zkušenosti v nových souvislostech. Předává je vrstevníkům i svým blízkým. Zvnitřněná pravidla užívá v běžných situacích i ve hře. Podmínkou transferu dovedností, vědomostí, a především návyků do praxe je popisná zpětná vazba, která je dítěti poskytována v průběhu činností.

Rizika

- Neefektivní komunikační způsoby.
- Předávání nevhodných vzorců chování.

Klíčové kompetence komunikační
Dítě vyjádří své myšlenky, prožitky a zkušenosti. Komunikuje v běžných situacích s dětmi i s dospělými. Projevuje se kultivovaně, v souladu se základními pravidly komunikace.

Vzdělávací strategie učitele
Bezpečné prostředí pro komunikaci; reflexní a komunitní kruh; různé vyjadřovací prostředky (verbálně, neverbálně, emotikony, piktogramy, pohyb, dramatizace apod.); spontánní činnosti a hra; vhodné prostředí a materiální vybavení; badatelské činnosti a experimenty; reflexe činností a sebehodnocení; kooperativní učení; projektové učení; individuální a skupinové aktivity; prožitkové učení; učení nápodobou; diskuzní kruh a otevřené otázky; řešení problémové otázky; práce s portfoliem; návštěvy galerií, muzeí; pestré literární zdroje; vhodné publikace; situační učení; pravidla komunikace.

KKK-000-000-PV1-001
Vyjadřuje se různými způsoby

Dítě srozumitelně vyjadřuje své myšlenky, pocity a názory verbálně i neverbálně, gestem, postojem, pohybem. Projevuje se i různými uměleckými prostředky.

Rizika

- Nedostatečný prostor pro vyjádření.
- Negativní přijetí či odmítnutí sdělení dítěte.

KKK-000-000-PV1-002
Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.

Dítě sdílí své zážitky. Hovoří o svých zájmech a očekáváních. Vyjadřuje svá přání. Hodnotí své i skupinové činnosti a výsledky práce. Vyzdvihuje pozitiva a pojmenovává problémy, se kterými se setkalo.

Rizika

- Necitlivý přístup k projevům dítěte.

KKK-000-000-PV1-003
Klade otázky a hledá na ně odpovědi.

Dítě projevuje zájem o svět a jeho zákonitosti kladením otázek. Nevyhýbá se ani existenciálním otázkám. Aktivně vyhledává zdroje a informace, které mu pomohou najít odpovědi.

Rizika

- Přehlížení a zlehčování otázek.
- Negativní reakce na otázky.

KKK-000-000-PV1-004
Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává.

Dítě efektivně využívá dostupné prostředky k získávání informací a ke komunikaci. Pracuje s knihami, časopisy, encyklopediemi. Spolu s učitelem využívá k získávání informací nebo vzdálené komunikaci internet.

Rizika

- Omezený přístup k informačním zdrojům.

KKK-000-000-PV1-005
Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace.

Dítě s respektem a zájmem aktivně naslouchá ostatním. Vede kultivovaný dialog a uplatňuje zásady efektivní komunikace.

Rizika

- Absence komunikačních pravidel.
- Přehlížení sdíleného.

Kompetence osobnostní a sociální
Dítě objevuje samo sebe, navazuje vztahy s ostatními.

Vzdělávací strategie učitele
Pravidla vzájemného soužití; situační učení; názorné příklady (filmový či obrazový materiál, modelové situace); dramatizace; učení nápodobou, vhodné vzory chování; individuální a skupinové činnosti; vrstevnické učení; komunikace a spolupráce; spontánní situace; metoda pokus omyl; práce s portfoliem; konstruktivní zpětná vazba; sebereflexe; tripartita; prožitkové učení; brainstorming; kritické myšlení; otevřené otázky; podpora sebevědomí; řešení problémových situací; popisné hodnocení postojů; podpora prosociálního chování.

KOS-000-000-PV1-001
Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci.

Dítě rozpozná a pojmenuje, co je mu příjemné a co ne. Stanoví si hranice a nedovolí je druhému překročit odmítnutím nebo požádáním o pomoc.

Rizika
- Nevhodné vzory, reakce.
- Potírání práv dítěte.

KOS-000-000-PV1-002
Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého.

Dítě se obrací o pomoc v případě, kdy si neví rady, jak situaci samo řešit nebo cítí obavy.

Rizika
- Zlehčování situace nebo problému.
- Odmítání pomoci.
- Řešení problému za dítě.

KOS-000-000-PV1-003
Pojmenuje vlastní silné stránky.
Dítě na základě svých zkušeností i hodnocení ostatních posuzuje, co se mu daří. Prezentuje své dovednosti a zájmy.

Rizika
- Poukazování na slabé stránky a chyby.
- Porovnávání výkonů dětí.
- Nekonkrétní zpětná vazba.

KOS-000-000-PV1-004
Projevuje důvěru v sebe sama.

Dítě je sebejisté, zapojuje se do her a činností. Přijímá výzvy a projevuje zájem o nové věci. Je hrdé na svou práci i sebe sama, věří svým schopnostem.

Rizika
- Znevažování dítěte.

- Absence skupinových a kooperativních činností, které by dětem umožnily spolupracovat.

KOS-000-000-PV1-005
Vyjadřuje svůj názor.

Dítě prezentuje svůj názor na prožívané i pozorované situace. Sděluje svůj názor spontánně i na požádání ostatních, vysvětluje ho a obhajuje.

Rizika
- Nerespektování, zlehčování či zesměšňování názoru.
- Nedostatek prostoru k vyjadřování vlastních názorů.

KOS-000-000-PV1-006
Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým.

Dítě si uvědomuje své vlastní emoce a na jejich základě vnímá emoce druhých. Naslouchá ostatním, podporuje je a pomáhá jim. Problémové situace řeší citlivě, s ohledem na druhé.

Rizika
- Zlehčování, popírání emocí.
- Absence příkladů empatického a ohleduplného chování.

KOS-000-000-PV1-007
Rozlišuje vhodné a nevhodné chování.

Dítě si všímá a posuzuje přiměřenost chování v různých situacích. Diskutuje o významu projevů vhodného chování a jeho pozitivním přínosu pro společnost, stejně jako o důsledcích nevhodného chování.

Rizika
- Nevhodný vzor.
- Přehlížení vhodného i nevhodného chování a jednání.

KOS-000-000-PV1-008
Chová se v souladu se základními společenskými pravidly.

Dítě se řídí základními pravidly etikety, ovládá vhodné společenské chování. Rozlišuje mezi chováním doma a ve škole, a chováním ve společnosti.

Rizika
- Nevhodný vzor.
- Nedostatek příležitostí k fixování správného společenského chování.

Kompetence k občanství a udržitelnosti
Dítě se chová v souladu se základními pravidly soužití a myšlenkami udržitelného rozvoje.

Vzdělávací strategie učitele
Prožitkové a projektové učení; spontánní činnosti a hra; vhodné prostředí a materiální vybavení; badatelské činnosti a experimenty; kooperativní učení; multisenzorické učení; situační učení;

práce s chybou; metoda pokus omyl; vrstevnické učení; podpora samostatnosti a odpovědnosti; diskusní kruh a kladení otevřených otázek; bezpečné a příjemné klima; reflexní, podpora prosociálního chování; pravidla vzájemného soužití; řešení problémových situací; popisné hodnocení postojů.

KOB-000-000-PV1-001
Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.

Dítě si uvědomuje, že je součástí přírody a že ji svým chování může ovlivňovat. Vztah k přírodě si vytváří prožitkem z pobytu v přírodě a vhodnými vzory ze svého okolí. Nejde jen o poznávání přírody, ale o porozumění, jak se v přírodě chovat a chránit ji.

Rizika
- Nevhodný vzor chování v přírodě.
- Omezený pobyt v přírodě.

KOB-000-000-PV1-002
Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.

Dítě diskutuje o tom, jak naše chování ovlivňuje náš život i život dalších generací. V každodenních situacích přispívá svým chováním k udržitelnému rozvoji.

Rizika
- Nevhodný vzor chování k nápodobě.
- Nedostatečná osvěta tématu.

KOB-000-000-PV1-003
Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí.

V činnostech, o kterých si dítě rozhodlo samo, je zodpovědné za svou volbu a realizaci. Nese důsledky svých rozhodnutí.

Rizika
- Nedostatek příležitostí pro samostatné rozhodování.

KOB-000-000-PV1-004
Přispívá k fungování společenství v mateřské škole.

Dítě se svým chováním podílí na harmonickém, bezpečném a příjemném klimatu. Prostřednictvím vzájemné podpory, spolupráce a respektu k ostatním přispívá k pocitu zodpovědnosti a sounáležitosti všech zúčastněných.

Rizika
- Protěžování nebo naopak ignorování dítěte a jeho schopností.
- Nedostatek příležitostí převzít odpovědnost za některé činnosti a úkoly dětmi.

KOB-000-000-PV1-005
Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých.

Dítě se podílí na vytváření pravidel, což mu umožňuje jejich lepší pochopení a následné dodržování. Dítě respektuje názor, osobní prostor i volbu ostatních.

Rizika

- Absence pravidel.
- Prosazování předem daných pravidel.
- Nerespektování jazyka dětí, uchylování se k univerzálním označením

KOB-000-000-PV1-006
Identifikuje nespravedlnost a učí se na ni reagovat.

Rozpoznává a reflektuje nespravedlivé situace a hledá způsoby jejich konstruktivního řešení. Dětem pomáhá k porozumění příčinám a řešení nastalých situací používání popisného jazyka.

Rizika

- Osobní zaujatost.
- Přehlížení, zlehčování nespravedlnosti.

Kompetence k podnikavosti a pracovní
Dítě rozvíjí své nápady, využívá příležitosti, reaguje na změny. Vytváří si základy pracovních dovedností a vztah k práci.

Vzdělávací strategie učitele
Spontánní činnosti a hra; společné plánování; formování vlastních nápadů; podpora iniciativy, fantazie, kreativity; kooperace; podpora samostatnosti při praktických činnostech; podnětné prostředí, vhodné a rozmanité pomůcky; skupinová práce a kooperace; prožitkové učení; individuální činnosti a samostatné řešení problémů; spolupráce s rodiči; analýzy zkušeností; exkurze a výlety.

KPP-000-000-PV1-001
Přichází s vlastními nápady.

Dítě uplatňuje své myšlenky a nápady, kreativitu při různorodých činnostech a ve hře. Plánuje, navrhuje, jakým tématům se věnovat, co se chce naučit, co ho zajímá. Přináší nápady na činnosti. Je iniciativní.

Rizika

- Nedostatečný prostor k realizaci spontánních her a činností.
- Absence příležitostí své nápady vyjádřit.

KPP-000-000-PV1-003
Ke změnám přistupuje jako k příležitostem.

Dítě se flexibilně přizpůsobuje změnám plánovaným i nečekaným, pozitivně je přijímá. Podílí se na plánování změn. Kreativně přistupuje k řešení nenadálých změn. Uplatňuje své nápady ke změnám.

Rizika

- Mnoho změn najednou.
- Komunikace změny jako problému a ohrožení.

KPP-000-000-PV1-002
Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností.

Dítě realizuje činnosti dle vlastních představ či v souladu se zadáním. Vybírá materiál a pomůcky na základě vlastního uvážení i předchozí zkušenosti. Vybírá si partnery ke spolupráci.

Rizika

- Nepodnětné prostředí, nedostatek pomůcek a materiálů.
- Předávání jednotných šablon, materiálů a postupů.
- Nedostatek prostoru pro vlastní výběr a volbu.

KPP-000-000-PV1-004
Dokáže měnit cesty k dosažení cíle.

Dítě dokáže pro splnění cíle měnit strategie, pomůcky, materiál i tým, se kterým pracuje.

Rizika

- Předkládání hotového řešení.
- Jednotný postup.
- Zlehčování volby dítěte.

KPP-000-000-PV1-005
Dokončí, co započalo.

Dítě dokončuje i činnost, kterou si samo nevybralo. Překonává překážky. Prokazuje vytrvalost a odhodlání. V případě potřeby osloví kamaráda**.**

Rizika

- Násilné přerušování činností a hry.
- Spěch a tlak na výkon.
- Striktní představa, jak má dokončená činnost vypadat.
- Vyžadování dokončení bez ohledu na kontext, potřeby a možnosti jednotlivých dětí.

KPP-000-000-PV1-006
Organizuje a realizuje svoje činnosti.

Dítě si vytvoří plán pro danou činnost, připraví potřebné kroky k jejímu provedení a poté ji uskuteční. Pravidelně hodnotí své činnosti a jejich výsledky. Tím se zlepšuje a zvyšuje svou efektivitu.

Rizika

- Převaha řízených činností.

KPP-000-000-PV1-007
Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi.

Dítě vyhledává příležitost ke společné hře a činnostem. Předkládá své návrhy. Domlouvá se s ostatními. Diskutuje o různých možnostech a zvažuje různé pohledy, podílí se na rozhodnutí. Dodržuje domluvené. Přijímá různé role. Uplatňuje své nápady i nápady ostatních.

Rizika

- Nedostatek prostoru pro skupinové činnosti.

KPP-000-000-PV1-008
Spolupodílí se na společných rozhodnutích.

Dítě se aktivně zapojuje do procesu společného rozhodování, vyjadřuje své názory a naslouchá názorům ostatních.

Rizika

- Nedostatek příležitostí pro participaci dětí.

KPP-000-000-PV1-009
Oceňuje práci i úsilí druhých.

Dítě projevuje uznání a respekt k práci i úsilí ostatních. Vyjadřuje pozitivní zpětnou vazbu.

Rizika

- Nevhodný vzor poskytování zpětné vazby.

Kompetence k řešení problémů
Dítě si poradí v běžných situacích, pracuje s chybou, zpracovává informace. Reflektuje bezprostředně prožité situace.

Vzdělávací strategie učitele
Práce s chybou; podpora samostatnosti a konstruktivní řešení problémové situace; brainstorming; podpora vlastních nápadů; skupinové a individuální činnosti; vrstevnické a kooperativní učení; hodnotící kruh; sebereflexe; komunitní kruh a reflektivní otázky; učení nápodobou; modelové situace; podporující prostředí a vhodné podmínky; badatelské činnosti a experimenty; tvoření a ověření hypotéz; metoda pokus omyl; podpora tvořivosti a vlastní iniciativy; bezpečné prostředí; spontánní činnosti a hra; práce s digitálními technologiemi; kritické myšlení; kategorizace; pestré informační zdroje; exkurse; besedy; spolupráce s rodiči.

KRP-000-000-PV1-001
Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů.

Dítě konstruktivně pracuje s chybou a využívá ji jako příležitost ke zlepšování. Je otevřené novým přístupům a myšlenkám navzdory chybování. Vysvětlí, jak chyba vznikla a napraví ji.

Rizika

- Negativní hodnocení chyb.
- Přílišné zaměření na chyby.

KRP-000-000-PV1-002
Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.

Dítě přizpůsobuje své chování a jednání na základě dříve získaných zkušeností. Na základě předešlých výsledků upravuje své metody a strategie tak, aby byly efektivnější.

Rizika

- Předkládání hotových řešení.
- Nedůvěra k dítěti.
- Neadekvátní náročnost řešeného problému.

KRP-000-000-PV1-003
Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.

Dítě aktivně hledá vysvětlení jevů, které ho obklopují. Všímá si detailů ve svém okolí, sleduje rozmanitosti, prozkoumává nové prostředí a situace. Bádá, stanovuje si a ověřuje hypotézy, provádí pokusy.

Rizika

- Nedostatek příležitostí, materiálů a pomůcek k experimentování a bádání.

KRP-000-000-PV1-004
Vymýšlí a zkouší různá řešení problémů a situací.

Dítě postupuje cestou pokusu a omylu. Vymýšlí řešení problémů, která mohou být i neobvyklá. Nenechá se odradit, hledá a prověřuje nová řešení.

Rizika

- Kritizování a odmítání nápadů dětí.
- Podsouvání hotových řešení.

KRP-000-000-PV1-005
Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli.

Dítě zná cíl, ke kterému směřuje, zvažuje různé možnosti, jejich výhody i nevýhody. Vybírá to nejvhodnější řešení.

Rizika

- Omezování dítěte v rozhodování.
- Nezohledňování individuálních schopností a potřeb dítěte.

KRP-000-000-PV1-006
Tvořivě pracuje s informacemi.

Dítě hledá, porovnává a ověřuje informace. Sdílí je a diskutuje s ostatními, utváří si vlastní závěry. Prověřuje je na základě vlastní zkušenosti i prostřednictvím dalších zdrojů.

Rizika

- Nedostatek nebo nadbytek informací.
- Nedostatek příležitostí samostatně nacházet, zpracovávat a vyhodnocovat informace.

KRP-000-000-PV1-007
Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů.

Dítě manipuluje s reálnými autentickými předměty a materiály, využívá zdroje z přirozeného prostředí. Vyhledává informace z různorodých tištěných materiálů. Využívá i digitální pomůcky doporučené učitelem.

Rizika
- Převaha jednoho ze zdrojů informací.
- Předávání hotových informací.
- Nevhodné či nadměrné využívání digitálních zdrojů.

Kompetence kulturní
Dítě přijímá kulturní a uměleckou rozmanitost ve společnosti, vyjadřuje se uměleckými prostředky.

Vzdělávací strategie učitele
Návštěva kulturních akcí a institucí (divadla, kina, muzea, galerie, výstavy, autorské čtení, besedy, regionální kulturní akce apod.); skupinové a individuální činnosti; podnětné prostředí a vhodné pomůcky pro rozvoj fantazie a představivosti; prožitkové učení; podpora čtenářské gramotnosti; dramatizace; karneval; dodržování zvyků a tradic; podpora tvořivosti.

KKT-000-000-PV1-001
Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí.

Dítě si vytváří vztah k uměleckým a kulturním hodnotám, které má ve svém okolí. Seznamuje se s kulturním děním, tradicemi, svátky, regionální uměleckou tvorbou. Vyhledává umělecké objekty ve svém okolí.

Rizika
- Nedostatek přímých zážitků a jejich nahrazování vyprávěním nebo obrazovým materiálem.
- Nedostatek příležitostí k poznávání kultury a umění (autorské čtení, divadelní představení, beseda s výtvarníky, historiky).

KKT-000-000-PV1-002
Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty.

Dítě vyjadřuje a sdílí pocity a dojmy, které v něm vyvolaly různé umělecké či kulturní zážitky. Spontánně a autenticky reaguje na různé formy umění. Všímá si zajímavých a hodnotných podnětů. Respektuje subjektivitu vnímání. Dítě promítá své zážitky do spontánních činností a hry.

Rizika
- Jednostranná nabídka podnětů, absence reflexe.
- Nedostatek příležitostí k vyjádření pocitů a dojmů.
- Předkládání vlastního vnímání jako jediného správného.

KKT-000-000-PV1-003
Zapojuje se do tvůrčích činností.

Tvůrčí činnosti jsou pro dítě jedním ze způsobů vyjádření vztahu ke světu a prostředkem komunikace. Dítě vyhledává tvůrčí činnosti odpovídající jeho zájmu, schopnostem a talentu. Proces tvorby je pro něj důležitější a přínosnější, než výsledek. Projevuje v nich radost a zaujetí, přinášejí mu pocit uspokojení. Oceňování úsilí, podpora sebedůvěry, plánování a realizace činností jako skupinových a kooperativních pomáhají dítěti odbourávat obavy a nechuť zapojovat se do tvůrčích činností.

Rizika

- Důraz na produkt.
- Zasahování do procesu tvorby dítěte.
- Upravování výsledku učitelem.

KKT-000-000-PV1-004
Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních.

Dítě se seznamuje s jedinečností dětí a dospělých ve svém okolí. Přirozeně přijímá jejich tělesné, kulturní jazykové i jiné odlišnosti. Spolupracuje se všemi dětmi bez rozdílu. Snaží se dorozumět různými způsoby. Pomáhá nově příchozímu osvojit si pravidla, je chápající a respektující. Rozmanitost dětí ve třídě a činnosti, které umožňují zapojení všech, jsou pro dítě obohacující.

Rizika

- Xenofobní přístup k jedincům z jiného prostředí.

Kompetence digitální
Dítě se seznamuje s možnostmi využívání digitálních technologií. Rozvíjí své informatické myšlení.

Vzdělávací strategie učitele
Praktické činnosti; prožitkové učení; badatelské činnosti; využívání různých digitálních technologií (mikroskop, tablet, dataprojektor, fotoaparát, robotické hračky); komunikace a spolupráce; získávání informací z různých zdrojů; pravidla, ochrana bezpečí a soukromí; kritické myšlení; práce s chybou; práce s algoritmy (návody, postupy).

KDI-000-000-PV1-001
Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.

Dítě využívá digitální technologie jako doplněk k získávání informací a k vlastnímu učení. Doplňuje si tím informace, které nemůže získat jinak. S pomocí digitální mapy dítě plánuje, prochází nebo kontroluje trasu, zaznamenává značky/piktogramy. Digitální lupu nebo mikroskop používá k prozkoumávání detailů různých objektů. Získané poznatky ze svých objevů porovnává s informacemi z jiných zdrojů a dosavadními zkušenostmi. Výsledky svého bádání ověřuje. K zachycování událostí, činností a změn používá digitální fotoaparát nebo tablet.

Rizika

- Nedostatečné materiální vybavení mateřské školy podnětnými pomůckami (digitální lupa, digitální mikroskop).
- Pasivní sledování v počítači, či na tabletu.

- Nadměrné využívání technologií.

KDI-000-000-PV1-002
Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií.

Dítě vnímá digitální technologie, se kterými se běžně setkává, nejen jako zdroj zábavy, ale i jako zdroj informací, užitečného pomocníka v běžných životních situacích, pracovní nástroj nebo prostředek komunikace. Rozlišení užitečnosti a nástrah používání digitálních technologií usnadňují dítěti příběhy, sdílení zkušeností, diskuse. Vizualizace času a nastavení pravidel mu pomáhají regulovat čas strávený u obrazovky. Dítě se seznamuje s působením a riziky reklamy, etickými pravidly.

Rizika
- Nedostatečný prostor pro poznávání přínosů a rizik užívání technologií.
- Absence pravidel pro trávení času u obrazovky.
- Sdílení nevhodného obsahu.

KDI-000-000-PV1-003
Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.

Dítě systematicky posuzuje různá řešení, volí to nejvhodnější pro danou situaci. Plánuje a řídí svoje činnosti. Rozpozná podstatné od nepodstatného pro řešení problémů nebo situace. Vybírá, které aspekty problému jsou podstatné pro jeho řešení. Získává, zaznamenává, uspořádává, strukturuje data a informace, předává je druhým. Využívá instrukce vedoucí k cíli. Určuje a dodržuje pořadí jednotlivých kroků. Orientuje se ve čtvercové síti.

Rizika
- Nedostatek příležitostí k rozvoji informatického myšlení.

ZÁKLADNÍ GRAMOTNOSTI (RVP PV)

V RVP PV jsou vymezeny dvě základní gramotnosti:

- čtenářská
- matematická

Každá základní gramotnost obsahuje charakteristiku s vymezením pro předškolní vzdělávání. Vzdělávací obsah uspořádaný do vzdělávacích oblastí nabízí potenciál k rozvoji základních gramotností. V některých případech je rozvoj čtenářské nebo matematické gramotnosti nedílnou součástí očekávaných výsledků učení. Jindy směřují k vytváření a rozvoji gramotností očekávané výsledky učení při zvolení vhodné vzdělávací strategie.

- **Čtenářská gramotnost** představuje soubor znalostí, dovedností a postojů při práci s texty v nejširším slova smyslu. Schopnost porozumět textům a efektivně zpracovávat informace

- je základním předpokladem procesu učení. Vstřícný vztah ke čtení chápeme jako základní předpoklad pro další rozvoj čtenářství a čtenářské gramotnosti.

- **Matematická gramotnost** je schopnost uplatnit získané vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty při řešení nejrůznějších úkolů a životních situací s využitím matematického jazyka. Vede dítě k rozpoznání matematické situace v různých kontextech, souvislostech a životních situacích, k volbě a využívání matematického jazyka při jejich popisu, řešení a vyvození závěrů. Ukazuje dítěti smysluplnost učení a umožňuje mu zažít radost z úspěšně vyřešené situace.

7. Autoevaluace mateřské školy

Autoevaluace mateřské školy slouží jako nástroj zpětné vazby pro korekci vlastní činnosti školy a zároveň jako východisko pro plánování jejího dalšího rozvoje.

Jedná se o systematické, pravidelné a komplexní hodnocení klíčových oblastí práce školy, mezi které patří:

- podmínky vzdělávání,
- průběh vzdělávání,
- výsledky vzdělávání.

Autoevaluace školy, označovaná také jako vlastní hodnocení školy, je proces, při němž škola posuzuje kvalitu své práce a dosažené výsledky na základě předem stanovených kritérií. Do procesu autoevaluace je zapojen ředitel školy ve spolupráci s pedagogickými i nepedagogickými pracovníky a se zákonnými zástupci dětí.

Cílem autoevaluace je získat aktuální a objektivní informace o stavu školy, identifikovat její silné a slabé stránky a využít tyto poznatky k plánování a realizaci dalšího rozvoje. Autoevaluace je důležitým nástrojem efektivního řízení školy a systematického zvyšování kvality předškolního vzdělávání.

Mateřská škola má v rámci ŠVP zpracovaný vlastní plán autoevaluace, podle kterého postupuje. Tento plán zahrnuje zejména:

- stanovení oblastí hodnocení (podmínky, průběh a výsledky vzdělávání),
- stanovení cílů autoevaluace v návaznosti na cíle ŠVP,
- stanovení kritérií pro hodnocení jednotlivých dílčích cílů v daném období realizace ŠVP,
- sběr dat s využitím různých metod a nástrojů (např. hospitace, vzájemné hospitace, dotazníky, rozhovory, pozorování, analýza dokumentace),
- nastavení termínů plnění jednotlivých úkolů,
- určení odpovědnosti za jednotlivé části autoevaluace (sběr dat, jejich analýzu a zpracování hodnoticí zprávy),
- analýzu a interpretaci získaných dat, které poskytují informace o kvalitě a úrovni dosažených cílů, včetně identifikace silných stránek a oblastí ke zlepšení,
- zpětnou vazbu a plánování dalšího rozvoje školy, stanovení nových cílů pro další období a jejich zapracování do aktualizovaného ŠVP.

S plánem autoevaluace jsou seznámeni všichni zúčastnění.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Významnou součástí autoevaluace je vyhodnocování výsledků vzdělávání, které se zaměřuje na míru dosahování očekávaných výsledků učení v jednotlivých vzdělávacích oblastech a rozvoj klíčových kompetencí dětí. Učitelé tyto výsledky sledují průběžně a systematicky prostřednictvím metod a nástrojů pedagogické diagnostiky s cílem podporovat individuální rozvoj každého dítěte.

Získané informace jsou zaznamenávány do diagnostického portfolia dítěte, na jehož tvorbě se podílí i dítě samotné a případně i jeho zákonní zástupci. Portfolio slouží jako zpětná vazba o pokrocích dítěte ve vývoji a učení pro učitele, dítě i zákonné zástupce. Přístup k těmto informacím má také Česká školní inspekce a další oprávnění aktéři vzdělávání.

Učitelé využívají výsledky pedagogické diagnostiky zejména:

- při plánování vzdělávací nabídky,
- jako podklad pro komunikaci se zákonnými zástupci,
- jako nástroj podporující sebehodnocení dítěte.

Vyhodnocování výsledků vzdělávání vyžaduje úzkou spolupráci všech pedagogických pracovníků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Při hodnocení průběhu vzdělávání se zaměřujeme na využívání vzdělávacích strategií směřujících k naplňování cílů předškolního vzdělávání stanovených v ŠVP. Součástí hodnocení je také činnost učitele v průběhu vzdělávacího procesu a případně i zapojení asistenta pedagoga.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Hodnocení podmínek vzdělávání sleduje kvalitu činnosti pedagogického týmu a řízení školy, tak podmínky potřebné pro realizaci předškolního vzdělávání. Posuzovány jsou zejména psychosociální podmínky, spolupráce se zákonnými zástupci, organizace vzdělávání, oblast životosprávy a věcné podmínky, a to v souladu s cíli a záměry stanovenými v ŠVP mateřské školy.

Plán autoevaluace

Oblast autoevaluace	Cíle autoevaluace	Kritéria autoevaluace	Metody a nástroje	Termíny a frekvence	Zodpovědnost
Podmínky vzdělávání (spolupráce školy s rodinou**)** 	Kvalitní spolupráce školy s rodinou	Rodiče jsou aktivní při spolupráci – pravidelné konzultace ohledně vzdělávacích výsledků dětí, účast na akcích školy, dodržování školního řádu, dobré prosociální vztahy mezi rodiči a vedením školy a pedagogy.	Třídní schůzky Ankety a dotazníky	1-2 x ročně	U, VU, ŘŠ
Personální podmínky (kvalita pedagogického sboru) 	Aktivní přístup ke svému seberozvoji, podpora odborného růstu a vzájemného sdílení	Pravidelně reflektuje svoji práci, využívá rozmanité prostředky k sebevzdělávání, odbornou problematiku sdílí s kolegy a využité poznatky uplatňuje v praxi	Profesní portfolio Sebevzdělávání Zpětná vazba z hospitace Pedagogická rada Vzájemná hospitace DVPP	Průběžně vyhodnocení 1 x za rok	U, VU, ŘŠ

Oblast autoevaluace	**Cíle autoevaluace**	**Kritéria autoevaluace**	**Metody a nástroje**	**Termíny a frekvence**	**Zodpovědnost**
Průběh vzdělávání (podpora individualizace a diferenciace) 	Vzdělávání odpovídá vývojovým předpokladům dětí, učitelky respektují individuální potřeby dětí	Pedagogové využívají široké spektrum vzdělávacích strategií, mají vhodně připravené pomůcky a prostředí, využívají vzdělávací strategie pro individualizaci, vatvářejí příznivé klima	Každodenní vyhodnocování pedagogické činnosti U-H-P Zpětná vazba z hospitace ZL hodnotící tematický plán ZL hodnotící OVU vzdělávacích oblastí a klíčových kompetencí	denně (zápis v TK) Dle plánu Po ukončení tématu 1 x za čtvrtletí	U VU, ŘŠ U společně na třídě U společně na třídě
Průběh vzdělávání (podpora environmentálního vzdělávání)	Vzdělávání v EVVO	Pedagogové nabízejí dětem aktivity podporující objevování (badatelství, pokusy a pozorování, pěstitelské práce, polytechnika apod.)	Plánování pobytu venku v rámci témat Tvorba „přehledu a prezentace aktivit EVVO“	Dle plánu témat	U

Výsledky vzdělávání (pedagogická diagnostika)	Využívání portfolia v rámci FOHO	Práce s portfoliem dítěte Komunikace U_R nad výsledky dítěte	Pozorování Rozhovory D_U Konzultace s rodiči	průběžně průběžně	U společně na třídě

Závěr: Školní vzdělávací program je závazný pro všechny zaměstnance mateřské školy. Je otevřeným materiálem, který byl vytvořen na období tří let, pak bude podroben analýze a budou vyvozeny závěry pro další zkvalitňování vzdělávání.

Svým podpisem beru odpovědnost za jeho plnění:

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

Přílohy

- „Lvíček ve školkách“ – příloha č. 1
- „Mezi námi“ – příloha č. 2